

Hyvinvointilautakunta

KOKOUSAIKA 23.01.2024 klo 17:00

KOKOUSAIKKA

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Läsnäolijasivu	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2 § Pöytäkirjan tarkastajat	3
3 § Käsittelyjärjestys	4
4 § Vaikuttamistoimielinten pöytäkirjajäljennökset ja viranhaltijapäätökset	5
5 § Sopimus työvoimapalveluiden jaoston toimivallasta	6
- Työvoimapalveluiden jaoston toimivalta	8
6 § Asunnottomuustilanne Kotkassa 2023	10
- Asunnottomuusselvitys 2023	14
7 § Pitkäaikaistyöttömien aktivointi liikkumiseen, VIP-kortti ja kertaliput - käyttöasteraportti 2023	19
8 § Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivitys ja voimassaolon jatko vuodelle 2025	21
- Maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman strategiaosa	23
- Maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpideoosa	38
9 § Stipendit Kotkan kaupungin vuoden 2023 urheilija, vuoden nuori urheilija, vuoden kuntoliikuttaja sekä vuoden valmentaja.	108
10 § Muut asiat	110
Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	111

KOKOUSAIKA	Tiistai 23.1.2024 17.00–17.50	
KOKOUSAIKKA	Valtuustosali ryhmäkokousten tiloiksi on varattu kokoushuoneet KH5 ja KH6	
OSALLISTUJAT Päätöksentekijät	Vilkki Jukka Eerola Lauri Inberg Emmi Järvikangas Noora Klami Arttu-Petteri Nieminen Tesma-Liisa Mustonen Nina Rasanen Kirsi Salmikivi Pasi Tiilikka Jaani Villikka Zara Westman Heidi	puheenjohtaja varapuheenjohtaja jäsen ” ” ” Joy Aallon varajäsen jäsen ” ” Tero Flinkin varajäsen jäsen
Muut osallistujat	Holmberg Mia Homanen Kati Lamminaho Pirjo Lanki Tommi Purovaara Tomi Spännäri Maija Puro Mervi Nikkinen Mirjam Helynen Neea	kaupunginhallituksen edustaja hyvinvointijohtaja nuorisotoimenjohtaja liikuntajohtaja kulttuurijohtaja, paikalla klo 17.36, saapui pykälän 9 aikana controller johdon assistentti, sihteeri nuorisovaltuuston edustaja ”
Poissa	Aalto Joy Flink Tero	jäsen ”
ALLEKIRJOITUKSET	Puheenjohtaja	Sihteeri
	Jukka Vilkki	Mervi Puro
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	Todetaan	Pykälät 1–10
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	Kotkassa 26.1.2024	
Pöytäkirjan tarkastajat	Noora Järvikangas	Arttu-Petteri Klami
PÖYTÄKIRJA YLEI- SESTI NÄHTÄVÄNÄ	Yleisessä tietoverkossa: www.kotka.fi/esityslistat 29.1.2024	
	Sihteeri	Mervi Puro

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin.

Kokouksen läsnäolijoiden toteamisen yhteydessä pidettiin esittelykierros.
Paikalla oli uusi nuorisovaltuuston edustaja Mirjam Nikkinen.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

2 § Pöytäkirjan tarkastajat

Tarkastusvuorossa ovat Noora Järvikangas ja Arttu-Petteri Klami
Seuraavana vuorossa ovat Kirsi Rasanen ja Jaani Tiilikka.

Päätös: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Noora Järvikangas ja Arttu-Petteri Klami.
Seuraavana vuorossa ovat Kirsi Rasanen ja Jaani Tiilikka.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

3 § Käsittelyjärjestys

Hyväksytään listan mukaisena.

Päätös: Hyväksyttiin listan mukaisena.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

4 § Vaikuttamistoimielinten pöytäkirjajäljennökset ja viranhaltijapäätökset

Hyla 23.1.2024 § 4

Ikäihmisten neuvosto 7.12.2023
Vammaisneuvosto 14.12.2023

Toimielinten pöytäkirjat ovat katsottavissa Kotkan kaupungin verkkosivuilla, osoitteessa www.kotka.fi/kotkan-kaupunki/paatoksenteko

Hallintosäännön 5. luvun 10 §:n mukaan otto-oikeutta viranhaltijapäätöksistä käyttää kaupunginhallituksen ohella se lautakunta, jonka alaisuuteen ao. viranhaltija kuuluu. Kuntalain 92 § määrittää, mistä päätöksistä lautakunta ei voi käyttää otto-oikeutta.

Hyvinvointilautakunnan alaiset viranhaltijat:

- hyvinvointijohtaja
- kulttuurijohtaja
- kirjastotoimenjohtaja
- liikuntajohtaja
- museotoimenjohtaja
- nuorisotoimenjohtaja

Viranhaltijoiden 12.12.2023—22.1.2024 välisenä aikana tekemät viranhaltijapäätökset ovat hallituksen jäsenten katsottavissa Luottamushenkilöportaalissa osoitteessa <http://luottamushenkiloportaaali.kotka.fi>

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta toteaa, että edellä mainittujen toimielimien pöytäkirjojen ja viranhaltijoiden päätöspöytäkirjojen johdosta ei käytetä kuntalaissa tarkoitettua otto-oikeutta eikä muutoksenhakuoikeutta.

Päätös: Päätettiin ehdotuksen mukaisesti.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/3572/14.06.00/2023

5 § Sopimus työvoimapalveluiden jaoston toimivallasta

Hyla 23.1.2024 § 5

Valmistelijat: Kansliapäällikkö Kristina Lönnfors p.044 702 4222
Hyvinvointijohtaja Kati Homanen p. 040 3528947
TE24 projektipäällikkö Tea Aho p. 040 1208671

Esittelyteksti: Etelä-Kymenlaaksossa kunnat ovat sitoutuneet valtuustojen päätöksillä työvoimapalveluiden järjestämiseen vastuukuntamallilla, siten että Kotka toimii vastuukuntana. Kuntien edustajat ovat yhdessä valmisteet sopimuksen yhteisestä toimituksesta. Sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimituksesta ja se koskee työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädettyjen työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta. Sopimuksella osapuolet muodostavat työvoimapalveluiden järjestämisen yhteistoiminta-alueen (työllisyysalue). Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Kotkan kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana.

Työvoimapalveluiden järjestämistä koskevan lain mukaisena työvoimaviranomaisen tehtäviä hoitaa Kotkan hyvinvointilautakunnan alainen työvoimapalveluiden jaosto. Sen toimivalta-alueeseen kuuluvat Haminan kaupunki, Kotkan kaupunki, Miehikkälän kunta, Pyhtään kunta ja Virolahden kunta. Sopimuksessa on määritelty yhteisen toimielimen tehtävät ja ratkaisuvallat. Jokaisella sopijakunnalla on edustus koordinaatioryhmässä, joka seuraa ja tukee toiminnan toteutumista.

Jokaisen sopijakunnan valtuuston on hyväksyttävä liitteenä oleva sopimus työvoimapalveluiden jaoston toimivallasta ennen Lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) voimaantuloa. Sopimus tulee voimaan, kun kaikkien sopijakuntien valtuustot ovat sen hyväksyneet ja sopimus on kaikkien tahojen osalta allekirjoitettu. Sopimus laitetaan täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää omalta osaltaan hyväksyä liitteenä olevan sopimuksen työvoimapalveluiden jaoston toimivallasta.

Sopimus tulee voimaan, kun kaikkien sopijakuntien valtuustot ovat sen hyväksyneet ja sopimus on kaikkien tahojen osalta allekirjoitettu.

Hyvinvointilautakunta lähettää liitteenä olevan sopimuksen yhteisen toimielimen toimivallasta työvoimapalveluiden järjestämiseksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Liitteet Sopimustyövoimapalveluiden jaoston toimivallasta työvoimapalveluiden järjestämiseksi

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti ja päätettiin edelleen lähettää se kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Toimeenpano: Ote: Kaupunginhallitus

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

SOPIMUS TYÖVOIMAPALVELUIDEN JAOSTON TOIMIVALLASTA

Sopijapuolet

Kotkan kaupunki	y-tunnus: 0160225-7
Osoite:	Kustaankatu 2, PL 205, 48100 Kotka
Haminan kaupunki	y-tunnus: 0242496-6
Osoite:	PL 70, 49401 Hamina
Miehikkälän kunta	y-tunnus: 0162675-0
Osoite:	Keskustie 4 A, 48700 Miehkikkälä
Pyhtään kunta	y-tunnus: 0162798-0
Osoite:	Motellikuja 4, 49220 Siltakylä
Virolahden kunta	y-tunnus: 0207033-6
Osoite:	Virojoentie 7, PL 14, 49901 Virolahti

Sopimus

Tällä sopimuksella annetaan toimivalta sopimuksen yhteisessä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämiseksi perusteella perustettavalle toimielimelle, työvoimapalveluiden jaostolle, ennen työvoimapalveluiden järjestämistä koskevan lain (380/2023) voimaantuloa.

Sopijakunnat valtuuttavat jaoston aloittamaan toimintansa toimintaa valmistelevana toimielimenä jo vuoden 2024 aikana. Jaoston kokoonpanoon ja tehtäviin sovelletaan yhteistä toimielintä koskevan sopimuksen ja Kotkan hallintosäännön määräyksiä rajoituksella, että osa lain mukaisesta toimivallasta astuu voimaan vasta 1.1.2025. Vuoden 2024 kustannusten jaon perusteista on sovittu yhteistä toimielintä koskevassa sopimuksessa.

Työvoimapalveluiden jaosto vastaa sopimuksessa yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä mainittujen tehtävien osalta myös tehtäväkokonaisuuksiin liittyvästä valmistelusta ja toimii sopimuksessa mainittujen tehtävien osalta linjaavana tahona.

Sopimuksen voimassaolo

Sopimus tulee voimaan, kun kaikkien sopijakuntien valtuustot ovat sen hyväksyneet ja sopimus on kaikkien tahojen osalta allekirjoitettu.

Sopimus on voimassa siihen saakka, kunnes laki työvoimapalveluiden järjestämisestä ja siihen liittyvä sopimus yhteisestä toimielimestä ja sen lainvoimainen toimintavalta tulevat voimaan 1.1.2025.

Yhden sopijapuolen irtisanoutuminen ei päättä sopimusta muiden sopijapuolten osalta.

Tätä sopimusta on laadittu viisi (5) yhtäpitävää kappaletta, yksi kullekin sopijapuolelle.

Allekirjoitukset

Tämä sopimus allekirjoitetaan sähköisesti.

Kotkan kaupunki

Haminan kaupunki

Miehikkälän kunta

Pyhtään kunta

Virolahden kunta

D/2862/10.04.01/2023

6 § Asunnottomuustilanne Kotkassa 2023

Hyla 23.1.2024 § 6

Valmistelijat: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen p. 040 352 8947
Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön koordinaattori
Hanna-Kaisa Lähde p. 0406127835
Kotkan kaupungin asuntosihteer
Mette-Maaria Saarelainen p. 040 652 7688

Tiivistelmä: Asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus (ARA) kerää vuosittain kunnilta tiedot asunnottomuudesta. Asunnottomuustiedot ja tehdyt toimenpiteet asunnottomuuden vähentämiseksi lähetään ARA:lle kuntiin välitetyn kyselylomakkeen kautta. Kotkassa kysely ohjataan kaupungin asuntosihteerille. ARA:n keräämä asunnottomuustilasto on kunkin vuoden asiakastilanne yhdeltä päivältä, jonka leikkauspiste on vuosittain 15.11.

Vuonna 2023 Kotkassa kokonaan asunnottomia oli yhteensä seitsemän (7) henkilöä. Tämä luku kattaa ulkona, porraskäytävissä tai ensisuojaissa majailevat henkilöt. Ystävien ja tuttavien luona tilapäisesti majailevia henkilöitä oli 26. Kaikista vailla vakinaista asuntoa olevista henkilöistä 11 oli naisia, joista pitkäaikaisasunnottomia oli neljä (4). Alle 25-vuotiaita asunnottomia oli yhteensä kuusi (6), joista pitkäaikaisasunnottomia oli kolme (3). Maahanmuuttajataustaisia oli yhteensä kaksi (2), joista yksikään ei ollut pitkäaikaisasunnoton.

Talousvaikutukset: Kotkan kaupunki on hakenut ARA:lta avustusta vuosille 2024–2027 kahden asumisneuvojan palkkaamiseen ja asumisneuvontatyön käynnistämiseen ja kehittämiseen.

Esittelyteksti: Euroopan talous- ja sosiaalikomitean mukaan asunnottomuus on äärimmäisen syrjäytymisen muoto ja sitä tulee kaikissa EU-maissa ehkäistä. Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi poistaa pitkäaikaisasunnottomuus vuoteen 2027 mennessä.

Asunnottomuuden hoito kuuluu Kotkan kaupungissa asuntopolitiikan osalta kaupunkirakennelautakunnan alaiseen toimintaan ja elinolojen seurannan osalta hyvinvointilautakunnan alaiseen toimintaan. Lisäksi kaupunginhallitus vastaa Kotkan kaupungin ja Kymenlaakson hyvinvointialueen välisestä yhdyspintatyöstä. Asunnottomuuden hoito on sekä kuntien, että hyvinvointialueiden yhteinen tehtävä.

Kotkan kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan (16.10.2023 § 112) Kotkan asunnottomuusohjelman – Omaan kotiin Kotkassa!. Asunnottomien määristä ja ohjelman toimenpiteiden totuttamisesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle. Asunnottomuusohjelman valtuustokäsittelyn yhteydessä valtuusto piti tärkeänä, että asunnottomuustilanteesta raportoidaan muutaakin, kuin vain ARA:n asunnottomuusraportin mukaiset tiedot.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Asumisen rahoitus ja kehittämiskeskuksen (ARA) määritelmän mukaan Suomessa asunnottomiksi luetaan:

- Ulkona tai ensisuojoissa nukkuvat
- Asuntoloissa ja majoitusliikkeissä asuvat
- Erilaisissa laitoksissa ilman vakituista osoitetta asuvat
- Vapautuvat vangit, joilla ei ole asuntoa tiedossa
- Tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona majoittuvat
- Pitkäaikaisasunnoton on henkilö, jolla on asumista olennaisesti vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma, kuten velka-, päihde- tai mielenterveysongelma, ja jonka asunnottomuus on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä tavanomaisten asumisratkaisujen toimimattomuuden ja sopivien tukipalvelujen puuttumisen vuoksi.
- Asunnottomuus on pitkäaikaista, kun se on kestänyt vähintään yhden vuoden tai henkilö on ollut toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana. Pitkäaikaisasunnottomuudessa korostuu avun ja hoidon tarve – ajallinen kesto on toissijaista.

Vuoden 2023 ARA:n kyselylomakkeet on lähetetty edelleen täytettäväksi mm. Kymenlaakson hyvinvointialueen aikuissosiaalityöhön, mielenterveys- ja päihdepalveluihin, asumispalveluihin, Kotkan Asunnot oy:lle, Sininauhan Kotikoodityölle, Rikosseuraamustoimistolle sekä muutamille muille keskeisille kolmannen sektorin toimijoille. Kunkin toimijan tiedot käytiin yhdessä läpi Kotkan asunnottomuustyöryhmässä 23.11.2023 ja samassa yhteydessä poistettiin asiakkuuksien päällekkäisyydet.

Asunnottomuustilanne 15.11.2023

- Ulkona, porrashuoneissa, ns. ensisuojoissa yms. 7henkilöä, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 4
- Tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona asunnon puutteen vuoksi asuvat 26 henkilöä, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 5
- Naisia oli 11, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 4 henkilöä.
- Alle 25-vuotiaita oli 6 henkilöä, joista pitkäaikaisasunnottomia oli 3
- Maahanmuuttajataustaisia oli 2 henkilöä

Raportissa kysyttiin mitä toimenpiteitä on pyritty tekemään asunnottomuuden vähentämiseksi vuonna 2023.

- Kotkassa on perustettu pysyvä asunnottomuustyöryhmä.
- Kotkan kaupunki on käynyt marraskuussa 2023 ARA:n kanssa sopimusneuvottelut yhteistyösopimuksesta, joka oikeuttaa Kotkan kaupunkia hakemaan ARA:n kautta jaettavaa valtionavustusta asumisneuvonnan käynnistämiseen Kotkassa.
- Kotkassa järjestetään vuosittain järjestöjen ja viranomaisten yhteistyössä Asunnottomien yö-tapahtuma 17.10, joka on YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen päivä, sekä asunnottomien päivä. Kotkan asunnottomuusohjelma julkaistiin tapahtuman yhteydessä.

Kaakkois-Suomen Sininauha ry:n Kotikoodityö kohtasi vuoden 2023 aikana 128 kokonaan uutta asiakasta.

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

- Heistä 54 on saanut asunnon yksityisiltä markkinoilta ja neljä (4) Kotkan Asunnot oy:ltä.
- Asiakkaista 37 on ollut asunnottomia ja 19 on ollut häätöuhan alla.
- Kuudella (6) on ollut äkillinen perhetilanteen muutos ja
- 25 asiakkaalla on ollut sopimaton asunto.
- 41 asiakkaan kohdalla on raportoitu joku muu syy.
- Asiakkaista 44 on ohjautunut Kotikoodityön palveluiden piiriin sosiaali- palveluiden kautta, kuusi (6) mielenterveys- ja päihdepalveluiden kautta, 10 monialaisten työelämäpalveluiden kautta, kahdeksan (8) nuorten palveluiden esim. Ohjaamon tai etsivän nuoristyön kautta ja 21 jonkun muun tahon (esim. Kakspy ry, Sotek-Säätiö, Rikosseuraa- mustoimisto) kautta.
- Asiakkaista 30 on hakeutunut palvelun piiriin oma-aloitteisesti ilman oh- jaavaa tahoa.
- Luottotiedottomia asiakkaita oli yhteensä 82.
- Asiakkaista 91 sai varsinaista asumisneuvontaa, 30 kevyttä tukea ja 6 kotivastaanottoja.
- Kotikoodityö tavoitti 528 asiakasyhteydenottoa ja 458 verkostoyhtey- denottoa vuoden 2023 aikana.

Kaakkois-Suomen Rikosseuraamuskeskus on raportoinut (kuva alla) Kot- kassa asuvien vankien ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden asumistilan- teesta vuonna 2023. Raportointi koskee sellaisia asiakkaita, joiden rangais- tusajan suunnitelman mukainen prosessi on edennyt suunnitteluvaiheelle. Mikäli henkilöllä on suorituksessa sekä vankeus että yhdyskuntaseuraa- mus, hänet on laskettu vangiksi. Kukin henkilö on taulussa vain kerran.

	YKS	Van	Seuraamus	Yh
		keus	selvitys	teensä
a) Vakinainen asunto	28	11	18	57
b) Tilapäisesti tuttavien tai sukulais- ten luona asuva	4	3	1	8
d) Laitoksessa tai laitospöytäsa- yksikössä asuva	1	0	0	1
Ei voida ottaa kantaa	3	14	6	23
g) Ulkona tai julkisissa tiloissa asu- va	2	0	0	2
h) Ei tietoa	1	5	0	6
Yhteensä	39	33	25	97

Ulosottovirastolta on tämän vuoden alusta saakka ollut saatavilla kuntakoh- taiset häätöjä koskevat tilastot. Alla olevassa taulukossa on Kotkaa koske- vat häätötilastot vuodelta 2022 ja vuoden 2023 osalta lokakuun loppuun mennessä:

<i>Tilastokausi</i>	<i>Vireilletulleet häädöt</i>	<i>Toimitetut häädöt yhteensä</i>	<i>Hakijan peruuttamat häädöt</i>
2022	94	68	24

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

01/23-10/23	74	53	21
-------------	----	----	----

Kotkan kaupunki on marraskuussa 2023 käynyt ARA:n kanssa kahdenkeskiset sopimusneuvottelut yleisen asumisneuvontatyön käynnistämisestä, tehnyt ARA:n kanssa sopimuksen ja hakenut ARA:lta rahoitusta yleisen asumisneuvontatyön käynnistämiseen Kotkassa.

- Liitteet: Asunnottomuusselvitys
- Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen
- Ehdotus: Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi Kotkan asunnottomuustilanteen vuonna 2023 ja päättää lähettää sen tiedoksi myös kaupunkirakennelautakunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle asunnottomuusohjelman tavoitteiden mukaisesti.
- Päätös: Merkittiin tiedoksi ja päätettiin lähettää se tiedoksi kaupunkirakennelautakunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.
- Toimeenpano: Ote: kaupunkirakennelautakunta,
kaupunginhallitus ja
kaupunginvaltuusto

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä		
-------------------------------	--	--

Yhteenvetosivu: ARAN asunnottomuusselvitys 2023

Pakolliset kentät on merkitty asteriskilla (*), ja ne pitää täyttää lomakkeen lähettämiseksi.

Palauta kysely 11.12.2023 mennessä

1. Kunta *

KOTKA

2. Kuntanumero *

285

3. Yhteyshenkilö *

Nimi	Mette-Maaria Saarela
Sähköposti	mette-maaria.saarela@kotka.fi
Puhelin	+358406527688

4. Toinen yhteyshenkilö

Nimi	Hanna-Kaisa Lähde
Sähköposti	hanna-kaisa.lahde@kotka.fi
Puhelin	+358406127835

5. Vastaa tähän, jos kunnassa ei ollut asunnottomia kyselyajankohtana 15.11.2023

Ei vastauksia

Jos kunnassa ei ole asunnottomia, voit lähettää lomakkeen vastaamatta muihin kysymyksiin.

6. Yksinelävien asunnottomien määrät asunnottomuuden eri muodoissa ja kuinka moni heistä on pitkäaikaisasunnoton.**Ilmoita henkilöiden lukumäärä**

Ulkona, porrashuoneissa, ns. ensisuojoissa yms.	7
... joista pitkäaikaisasunnottomia	4
Asuntoloissa tai majoitusliikkeissä asunnon puutteen vuoksi	0
... joista pitkäaikaisasunnottomia	0
Hoitokotityyppisissä asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai muissa laitoksissa asunnon puutteen vuoksi	0
... joista pitkäaikaisasunnottomia	0
Tilapäisesti sukulaisten ja tuttavien luona asunnon puutteen vuoksi asuvat	26
... joista pitkäaikaisasunnottomia	5

7. Asunnottomuuden ryhmät**Yksinelävien asunnottomien määrä eri ryhmissä ja kuinka moni heistä on pitkäaikaisasunnoton.****Ilmoita henkilöiden lukumäärä**

Naisia	11
...joista pitkäaikaisasunnottomia	4
Nuoria (alle 25 v)	6
...joista pitkäaikaisasunnottomia	3
Maahanmuuttajataustaisia	2
...joista pitkäaikaisasunnottomia	0

8. Perheet ja pariskunnat, jotka asunnon puutteen vuoksi asuvat erillään tai tilapäismajoituksessa.

Ilmoita perheiden ja pariskuntien lukumäärä

Asunnottomia perheitä	0
... perheissä aikuisia	0
... perheissä lapsia	0
perheistä maahanmuuttajataustaisia	0
... perheissä aikuisia	0
... perheissä lapsia	0
Asunnottomat pariskunnat, joilla ei ole lapsia	0
... pariskunnista maahanmuuttajataustaisia	0

9. Kunnan vuoden 2023 aikana asuttamien asunnottomien määrä

Ilmoita henkilöiden lukumäärä

Yksineläviä henkilöitä yhteensä	20
... joista pitkäaikaisasunnottomia yhteensä	1
Perheitä yhteensä	2
... joista aikuisia yhteensä	2
... joista lapsia yhteensä	8

10. Asunnottomuuden tietolähteet
Valitse tilastoinnissa käytetyt tietolähteet.

- Asuntotoimi tai vuokrataloyhtiö: asunnottomat
- Pitkäaikaisasunnottomat
- Hyvinvointialueen sosiaalipalveluiden asiakastiedot
- Pitkäaikaisasunnottomat
- Palveluntuottajien asiakastiedot: asunnottomat
- Pitkäaikaisasunnottomat
- Väestörekisteri (tietojen tarkistamiseen): asunnottomat
- Pitkäaikaisasunnottomat
- muut lähteet: asunnottomat
- Pitkäaikaisasunnottomat

11. Kerro lyhyesti kunnan tekemät toimenpiteet asunnottomuuden vähentämiseksi vuoden 2023 aikana.

Olemme saaneet Kaakkois-Suomen Rikosseuraamustoimistolta vankitietokannasta poimitut asunnottomuutta koskevat tilastot 15.11.2023 tilanteen mukaan. ARAssa on hyvä huomioida, että vankitietojärjestelmä on muuttunut ja rikosseuraamusasiakkaana olevien asiakkaiden henkilötietoja ei voida vertailla muiden toimijoiden asiakastietoihin. Alla vankitietojärjestelmän luvut:

	YKS	Vankeus	Seuraamus-selvitys	Yhteensä
a) Vakinainen	28	11	18	57
b) Tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona	4	3	1	8
d) Laitoksessa tai laitospäiväkodissä	1	0	0	1
Ei voida ottaa kantaa	3	14	6	23
g) Ulkona tai julkisissa tiloissa	2	0	0	2
h) Ei tietoa	1	5	0	6
Yhteensä	39	33	25	97

Kotkan kaupungissa on laadittu ensimmäinen Asunnottomuusohjelma vuoden 2023 aikana laajalla toimijaverkostolla. Asunnottomuusohjelma on hyväksytty 16.10. kaupunginvaltuustossa ja se on toimitettu ARAan. Kotkan kaupunki on hakenut ARA:ltä avustusta asumisneuvontatoiminnan käynnistämiseen joulukuussa 2023. Kotkan on perustettu pysyvä asunnottomuustyöryhmä vuoden 2023 alussa.

12. Miksi asunnottomuus kunnassanne on vähentynyt tai lisääntynyt?

Vuoden 2020 jälkeen Kotkassa ovat tuetut asumismuodot vähentyneet, kun maakuntaan perustettiin sote kuntayhtymä. Työllisyystilanne on heikentynyt ensin Covid-19 pandemian ja sitten Ukrainan hyökkäyssodan seurauksena, joka on kohdentunut erityisesti metsäteollisuuteen, kaupan- ja matkailualaan sekä vientiteollisuuteen. Toimijat ovat huolissaan lisääntyneistä hädöistä.

13. Miten hyvinvointialueiden aloittaminen on vaikuttanut asunnottomuustyöhön?

Ei ole ollut suurta vaikutusta, sillä sote kuntayhtymä on ollut maakunnallinen vuodesta 2019 alkaen. Vuoden 2023 toteutettu asunnottomuusohjelman valmistelu on ollut merkittävä prosessi myös hyvinvointialueen yhteistyön kehittämisen kannalta, jossa hyvinvointialueen aikuissosiaalityö on ollut vahvasti mukana. Toivomme, että yhteistyö ja toiminnan yhteinen kehittäminen jatkuvat.

14. Järjestetäänkö kunnan alueella asumisneuvontaa?

Kyllä

15. Missä organisaatiossa kunnan asumisneuvot toimivat?

Ilmoita asumisneuvotien lukumäärä eri organisaatioissa.

1

1

D/2423/05.03/2023

7 § Pitkäaikaistyöttömien aktivointi liikkumiseen, VIP-kortti ja kertaliput - käyttöasteraportti 2023

Hyla 23.1.2024 § 7

Valmistelijat: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Liikuntapäällikkö Marjo Rantala, puh. 040 192 9638
Hyvinvointikoordinaattori Anne Suur-Uski, puh. 040 778 6354

Tiivistelmä: VIP-kortti pitkäaikaistyöttömien arkiliikunnan edistämiseksi käynnistettiin kokeiluna vuonna 2017. Hyvinvointilautakunta teki 14.12.2021 päätöksen hyväksyä ”Pitkäaikaistyöttömien aktivointi liikkumiseen -toiminnan vuodelle 2022 ja sen jälkeen jatkuvana toimintana tuleville vuosille. VIP-kortti on tarkoitettu pitkäaikaistyöttömille ja sitä pääsee käyttämään voimassaoloaikana Kotkan uimahalleissa. Kortti myönnetään Kymenlaakson hyvinvointialueen Monialainen työelämäpalvelusta.

Talousvaikutukset: Kustannukset sisältyivät vuoden 2023 talousarvioon. VIP-korttien kustannuksista vastasi hyvinvoinnin ja terveyden vastuualue.

Esittelyteksti: VIP-kortti voidaan myöntää kotkalaiselle, joka on saanut työmarkkinatukea yli 300 päivää tai on Monialaisen työelämäpalvelun asiakkaana/kontaktin piirissä. VIP-kortin käytön tavoitteena on työttömien kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin sekä psyykkisen ja fyysisen toimintakyvyn lisääminen.

VIP-kortin toimintaperiaatteet:

- Kortin saatuaan henkilö saa uimahallin kassalta kertakäyttörannekkeen esittämällä VIP-kortin ja henkilöllisyystodistuksen.
- VIP-kortti käy molempiin uimahalleihin arkisin klo 16.00 saakka.
- Uimahallien kassoilla seurataan numeroitujen VIP-korttien käyttöä.
- Monialainen työelämäpalvelu toimittaa jaettujen korttien lukumäärän tarvittaessa.
- Hyvinvointilautakunnalle raportoidaan korttien käyttöastetta kolme kertaa vuodessa.

Vuosittain painatetaan uudet VIP-kortit ja ne ovat haettavissa sekä voimassa myöntämisvuoden kalenterivuoden loppuun.

Käyttöaste VIP-kortit:

VIP-kortteja on vuonna 2023 jaettu 360 kappaletta (12/2023 tilanne)

01–04/2023 käyttökertoja on ollut 1032 kpl.
05–08/2023 käyttökertoja on ollut 969 kpl.
09–12/2023 käyttökertoja on ollut 1226 kpl.

Vuoden 2023 käyttökerrat yhteensä 3227

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

VIP-kortin käyttöfrekvenssit vuosittain

Vuosi	Alle 5 kertaa	5–10 kertaa	11–20 kertaa	21–30 kertaa	Yli 30 kertaa	Vähintään 60 kertaa
2022	97	48	22	8	23	9
2023	94	42	18	12	20	12

Frekvensseistä näkee, kuinka monta VIP-korttia on käytetty alle 5 kertaa, 5–10 kertaa jne. vuoden aikana.

Kertaliput uimahalliin alle 30-vuotiaille työttömille:

Nuorten työttömien aktivointia liikkumiseen on pyritty kehittämään Ohjaamopalveluiden monialaisen ja -ammattillisen työtiimin sekä kaupungin eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Kotkan Ohjaamo ja sen verkosto on jatkanut uimahallilippujen jakoa nuorille alle 30-vuotiaille työttömille. Työttömyyden kestoa ei ole rajattu.

Suunnitelmana jakaa kertalippu 30 nuorelle. Työttömän nuoren uimahallilippuun sisältyy kaverilippu eli yhteensä 60 lippua. Työttömän nuoren ja kaverilipun kustannuksista vastaa kaupungin nuorisotyön yksikkö.

Ohjaamopalvelut keräävät tietoa suoraan nuorilta uimahallilippumahdollisuuden merkityksestä ja kokemuksesta. Ohjaamopalvelut vastaavat myös toiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista sekä sopii siihen liittyvät yksityiskohdat yhdessä kaupungin liikuntapalveluiden kanssa.

Kertalippuja on jaettu 01–12/2023 välisenä aikana neljälle nuorelle. Liput olivat voimassa joulukuun 2023 loppuun asti. Jaetuista lipuista on käytetty 2 kpl.

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta merkitsee VIP-korttien käyttöasteen tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Toimeenpano: Ote: Liikuntapalvelut
Nuorisopalvelut

Ei oikaisuvaatimusohjetta (Kuntal 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

D/153/05.01/2024

8 § Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivitys ja voimassaolon jatko vuodelle 2025

Hyla 23.1.2024 § 8

Valmistelija: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen, puh. 040 352 8947
Varhaiskasvatusjohtaja Raili Liukkonen, puh. 040 055 6296

Tiivistelmä: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12§) määritelty suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi. Kymenlaaksossa hyvinvointisuunnitelman laadintaan velvoittavan lain mukaisten palvelujen järjestämisvastuu on Kymenlaakson hyvinvointialueella.

Esittelyteksti: Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vuosille 2020–2024 on laadittu Kymsoten aloittaessa toimintansa vuonna 2019 yhteistyössä kuntien, järjestöjen, seurakunnan, poliisin sekä Kymsoten lasten, nuorten ja perheiden palvelujen kanssa. Suunnitelma koostuu strategiaosasta ja toimenpideoosasta, johon on sisällytetty toimenpiteet hyvinvointialue- ja kuntakohtaisesti.

Suunnitelmassa strategisina päätavoitteina lisätään lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointia, vahvistetaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialaisen verkostotyön kehittymistä.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma pitää sisällään indikaattoreita, joiden kautta kuvataan kymenlaaksolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin nykytilaa ja sen kehittymistä. Neuvolasuunnitelma ja alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma liitetään osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa niiden valmistuttua.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman voimassaolo päättyy vuonna 2024. Vahvistettuun suunnitelmaan on tehty päivitettyjä muutoksia hyvinvointialueen käynnistyttyä. Toimenpideoosan indikaattoreihin on sisällytetty vuosien 2021 ja 2023 kouluterveyskyselyn tulokset, jolloin voidaan arvioida nuorten kokemaa muutosta hyvinvoinnissa.

Kymenlaakson alueellinen hyvinvointisuunnitelma on laadittu ajalle 2020–2025. On tarkoituksenmukaista, että jatkossa strategiset suunnitelmat olisivat aikataulullisesti samassa synkronissa maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman kanssa. Näin ollen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman voimassaoloa on tarpeen jatkaa vuodelle 2025 loppuun saakka.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivitys ja voimassaolon jatko vuodelle 2025 on ollut Kymenlaakson hyvinvointialueen aluevaltuuston

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

päätöksenteossa 28.11.2023 § 71. Tämän jälkeen se viedään hyväksyttäväksi Kymenlaakson kuntien valtuustoihin sekä järjestöjen ja seurakuntien päätöksentekoprosesseihin.

Liitteet: Maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman strategiaosa
Maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toimenpideoosa

Esittelijä: Hyvinvointijohtaja Kati Homanen

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää osaltaan hyväksyä päivitetyn Kymenlaakson maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja sen voimassaolon jatkoon vuodelle 2025 ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti ja päätettiin edelleen lähettää se kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Toimeenpano: Ote: Kaupunginhallitus

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Kymenlaakson maakunnallinen
lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
2020-2025

LAPSISTA, NUORISTA JA PERHEISTÄ VOIMAA KYMENLAAKSOON

Voidaan hyvin huomennakin!

STRATEGIAOSA

2020 : 2025

Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020–2025

Voimassaoloa jatkettu erillispäätöksellä vuodesta 2024 vuoteen 2025.

STRATEGIAOSA

1 Johdanto	3
1.1 Tiivistelmä	4
2 Nykytilan kuvaus	5
3 Lasten ja nuorten hyvinvointi ja suojele - strateginen kumppanuus	7
4 Päättavoitteet	9
4.1 Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy	9
4.2 Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat	10
4.3 Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu	10
5 Tuki tavoitteiden saavuttamiseksi	11
5.1 Perhekeskustoimintamalli	11
5.2 Yhteensovittavan johtamisen malli	12
5.3 Lapsivaikutusten arviointi	12
6 Toimenpiteillä kohti vaikuttavuutta	13
7 Lähteet	14

1 | Johdanto

Jokaisella meistä on toive hyvästä elämästä ja hyvinvoinnista. Se rakentuu monista asioista, joita itse ja yhdessä tekemällä on mahdollista saavuttaa. Tarvitaan uskoa ja luottamusta siihen, että voin, osaan, pystyn ja kykenen sekä saan tarvittaessa aina apua.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on kunnan tai useamman kunnan yhteinen lastensuojelulaissa (417/2007, 12§) määritelty suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi. Kymenlaaksossa hyvinvointisuunnitelman laadintaan velvoittavan lain mukaisten palvelujen järjestämisvastuu on Kymenlaakson hyvinvointialueella.

Tämä Kymenlaakson ensimmäinen maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on strateginen asiakirja – yhteinen päätöksentekomme selkäranka. Vahvistamme yhdessä luottamusta hyvään tulevaisuuteen ja tuemme Kymenlaakson kuntien, hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakuntien toimijoita sekä muita viranomaisia yhteensovittavaan johtamiseen yhteisten tavoitteiden, niiden toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin kautta.

Hyvinvointisuunnitelma on tehty tiiviissä yhteistyössä kaikkien Kymenlaakson kuntien (Hamina, Kotka, Kouvola, Pyhtää, Miehikkälä sekä Virolahti), Kymenlaakson hyvinvointialueen sekä järjestöjen, seurakuntien ja Poliisin ennalta estävän toiminnan ryhmän kanssa. Hyvinvointisuunnitelmaa on työstetty vuoden 2019 ajan erilaisissa monialaisissa työpajoissa sekä Teams-kirjoitusalueilla. Lasten, nuorten

ja perheiden ääni on tullut kuulluksi erilaisten tutkimustietojen, haastattelujen, Lasten Parlamentin, Kymenlaakson nuorisovaltuustojen edustajien sekä monialaisten lasten, nuorten ja perheiden palvelujen asiantuntijoiden kautta.

Kymenlaakson lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu vuosille 2020–2025. Hyvinvointisuunnitelma viedään hyväksyttäväksi hyvinvointialueen valtuustoon, kuntien valtuustoihin sekä järjestöjen ja seurakuntien omiin päätöksentekoprosesseihin. Yhteisten tavoitteiden, niiden toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin varmistamiseksi hyvinvointisuunnitelmaa täydennetään vuosittain kuntien, kuntayhtymän, järjestöjen, seurakuntien ja muiden viranomaisten yhteisesti määrittelemillä painotuksilla ja toimenpiteillä.

Hyvinvointisuunnitelma pitää sisällään indikaattoreita, joiden kautta kuvataan kymenlaaksolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin nykytilaa ja sen kehittymistä seuraavien viiden vuoden aikana. Neuvolasuunnitelma ja alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma tullaan liittämään osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

Tämä asiakirja on rakentunut yhteiselle tahtotilalle, arvostukselle, luottamukselle, sitoutumiselle ja avoimelle dialogille. Hyvinvointisuunnitelman valtakunnallisena peilauspintana toimii Kohti kansallista lapsistrategiaa 2040 – Lapsen aika -raportti, jonka Lapsen aika -skenaariossa on saavutettu lapsi-, nuori- ja perhemyönteinen Suomi.

Hyvinvointisuunnitelman grafiikka kuvastaa lasten, nuorten, perheiden ja eri toimijoiden yhdessä tekemää matkaa arjen laineilla. Yhdessä rakennettu lautta on yksilöä ja yhteisöä kannatteleva, matkantekoa helpottava alusta. Sillä on mahdollista rantautua nopeasti niin pieniin kuin suuriinkin poukamiin ja poimia kyytiläisiä sujuvasti matkaan. Lautassa on elämän erilaisen tuulien pullistama purje ja sitä melotaan yhdessä. Lautalla ei ole yhtä erillistä kipparia vaan sen ohjaamiseen on kaikkien mahdollista osallistua. Lauttaa varustellaan ja parannellaan yhdessä monialaisten ammattilaisten sekä lasten, nuorten ja perheiden voimin, sillä matka arjen laineilla jatkuu kohti tavoitteiden toteutumista.

Kymenlaaksossa me olemme valmiita yhteisiin tekoihin, jotta lapset, nuoret ja perheet voisivat mahdollisimman hyvin. Rohkeasti yhdessä tekemällä, avoimella keskustelulla ja toinen toisiamme tukien meidän on mahdollista tämä saavuttaa: Voidaan hyvin huomennakin!

– Kymenlaakson LAPE-ryhmä

Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on strateginen asiakirja. Vahvistamme yhdessä luottamusta hyvään tulevaisuuteen ja tuemme Kymenlaakson kuntien, hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakuntien toimijoita sekä muita viranomaisia yhteensovittavaan johtamiseen yhteisten tavoitteiden, niiden toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin kautta. Lasten, nuorten ja perheiden ääni on tullut kuulluksi erilaisten tutkimustietojen, haastattelujen ja kohtaamisten kautta.

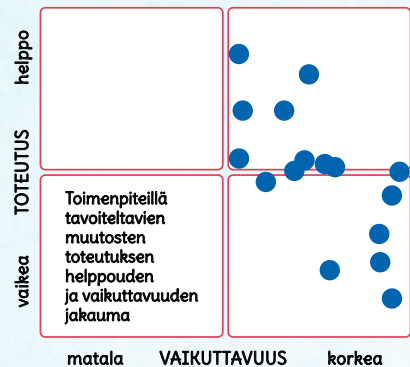

Aikataulujen yhteensovittaminen

Yhteiskehittämisen kannalta verkosto-toimijoiden on tärkeää yhteensovittaa niin päätöksen teon kuin toimenpiteiden toteuttamisen aikatauluja. Yhteinen vuosikello auttaa toimijoita karsimaan päällekkäisyyksiä, mahdollistaa parhaiden käytäntöjen jakamisen sekä resurssien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen.

Toimenpiteillä kohti vaikuttavuutta

Toimenpiteet ovat työkaluja, joilla lisätään hyvinvointia strategisten tavoitteiden mukaisesti. Vahvistamalla seurannan ja arvioinnin kautta vaikuttavaksi todettuja palveluita sekä luomalla kestävän ja kynnyksettömän palvelurakenteen, lisäämme lapsiperheiden sekä nuorten aikuisten mahdollisuuksia elää hyvää arkea Kymenlaaksossa.

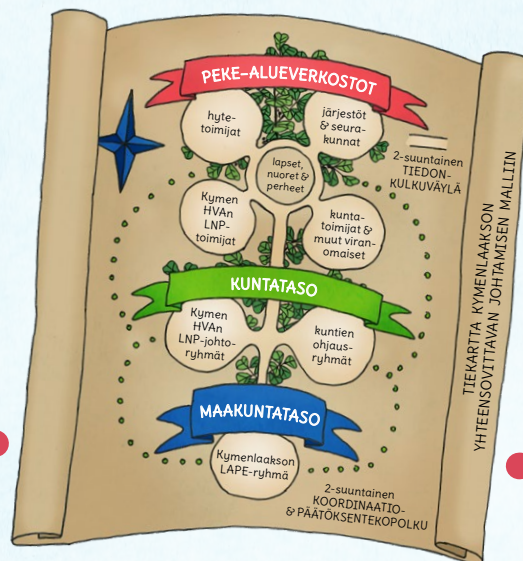

LIITE: Hyvinvointilautakunta 23.01.2024 / 8

2020 : 2025

Nykytilan kuvaus

Kymenlaakso on alue, jossa väestö paitsi ikääntyy myös vähenee. Hyvinvointi on eriarvoistunut, vaikka suurella enemmistöllä lapsista ja nuorista asiat ovatkin hyvin. Lapsille, nuorille ja perheille suunnatun avun, tuen ja palvelujen hajanaisuus sekä asiakkaiden kokonaisvaltaisen kohtaamisen haasteet vauhdittavat eriarvoisuuden kehityskulkua.

Tuki tavoitteiden saavuttamiseksi

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus eheään, terveeseen ja tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen. Vanhempien, poliittisten päättäjien, palvelujärjestelmien ja niissä toimivien velvollisuutena on huolehtia siitä, että tämä oikeus toteutuu myös käytännössä. Kymenlaakson yhteensovittavan johtamisen malli on kolmiportainen.

Päätavoitteet

Tavoitteita yhdistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin eriarvoistumisen estäminen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen. Meidän on tärkeä kuunnella lapsia, nuoria ja perheitä ja edistää heidän elämässään mukana olevien toimijoiden kykyä toimia yhdessä.

Strateginen kumppanuus

Matkaa taitetaan arjen laineilla, koskissa ja suvannoissa toimien, tulevaisuutta tähyillen. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimivien tulee yhdessä edistää lapsi- ja perheystävällistä ilmapiiriä ja toimintakulttuuria. Toisistaan irrallaan olevat vähäiset resurssit tulee saattaa yhteen. Asiakslähtöiset palvelut edellyttävät monialaista yhteistyötä sekä moniammatillisen osaamisen käyttöä asiakaspoluissa hyvinvoinnin lisäämiseksi.

STRATEGISET PÄÄTAVOITTEET:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy.

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat.

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu.

*Tykkään olla mun perheen
kanssa – me käydään viikon-
loppuisin kävelylenkillä ja
vietetään aikaa yhdessä.*

KOULULAINEN

*Hyvä arki on sitä, ettei
ole ihan yksin – on ystäviä
ympärillä ja tekemistä
myös kodin ulkopuolella.*

ÄITI

*Mä tykkään eskarissa
lyhyistä päivistä.*

ESIKOULULAINEN

2 | Nykytilan kuvaus

Suurella enemmistöllä lapsista ja nuorista asiat ovat hyvin.

Kymenlaaksossa kahdeksan lasta kymmenestä kokee, että heillä on mahdollisuus keskustella jonkun kanssa mieltä painavista asioista, viettää aikaa harrastusten parissa vähintään kerran viikossa, on opintosuunnitelmia peruskoulun jälkeen, eivätkä he ole kokeneet vanhempien taholta henkistä väkivaltaa. Saman verran vanhempia kokee yrittävänsä nähdä asioita lapsen näkökulmasta, kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä, on tyytyväinen koulun ja kodin yhteistyöhön sekä kokee, että lapsen ja muualla asuvan vanhemman tapaamiset toimivat hyvin. (Kouluterveyskysely, 2019 ja Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut, 2018.)

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi on kuitenkin eriarvoistunut.

Kymmenellä prosentilla Kymenlaakson peruskouluikäisistä on ollut mielialaan liittyviä ongelmia tai kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta viimeisten kahden viikon aikana. Yläkouluikäisistä kymmenen nuorta sadasta kokee itsensä yksinäiseksi sekä kertoo, ettei ole yhtään läheistä ystävää. Alle kouluikäisten ja alakouluikäisten lasten vanhemmista vajaa kymmenen prosenttia kertoo tuntevansa itsensä yksinäiseksi. 20 %:ia kokee, että heillä on ollut vähintään kaksi viikkoa kestänyttä masennusoireilua ja jopa 30 %:ia tuntee laiminlyövänsä kotiasioita työnsä vuoksi. (Kouluterveyskysely, 2019 ja Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut, 2018).

Lasten ja nuorten hyvinvointi on riippuvaista vanhempien hyvinvoinnista.

Lapset, nuoret ja per-

heet eivät aina saa tarpeisiinsa sopivaa apua ja tukea oikea-aikaisesti. Lastensuojelun asiakkaaksi ohjautaan tilanteissa, joissa lapsen ja perheen ongelmat ovat kestäneet pitkään ja ovat monimuotoisia. Kymenlaaksolaisia lapsia, joista on tehty lastensuojeluilmoituksia, on alle 18-vuotiaaseen väestöön suhteutettuna maan keskitasoa vastaavasti, mutta ilmoitusten määrä on kasvanut viime vuosina. Lastensuojelun vuoden aikana asiakkaana olleiden lasten lukumäärä on myös lisääntynyt ja lasten huostaanottoja on tehty enemmän kuin huostaanottoja on voitu lopettaa. Lastensuojelun palvelutarpeen arvioinneissa on ollut viiveitä, kodin ulkopuolelle sijoitettuja lapsia on suhteellisesti maan eniten ja toistuvasti sijoitettuja lapsia paljon. Lastensuojelun laitos- ja perhehoidon asukaskohtaiset kustannukset ovat kasvaneet usean vuoden ajan. Jälkihuollossa asiakasmäärät ovat pysyneet ennallaan, mutta lastensuojelulain uudistuksen myötä jälkihuollon ikäraja nousee ja sitä myötä myös asiakkuuksien määrät. (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus HYKS-erityisvastuualueella asian tuntija-arvio, 2019.)

Lapsiperheille suunnatun avun, tuen ja palvelujen hajanaisuus sekä asiakkaiden kokonaisvaltaisen kohtaamisen haasteet vauhdittavat eriarvoisuuden kehityskulkua. Ne myös heikentävät palveluiden vaikuttavuutta sekä lisäävät erityispalveluiden käyttöä. Mahdollistaaksemme lapsen, nuoren ja perheen suotuisan kehityskulun tarvitsemme sekä yksilöllistä ja varhaista puuttumista että laajempia, koko kasvu- ja kehitysympäristöön vaikuttavia ratkaisuja.

ikä 0–6 v.	2019	2025	2035
HAMINA	1017	816	750
KOTKA	2892	2288	2144
KOUVOLA	4586	3677	3397
MIEHIKKÄLÄ	62	47	44
PYHTÄÄ	324	266	248
VIROLAHTI	129	86	80
yht.	9010	7180	6663

ikä 7–14 v.	2019	2025	2035
HAMINA	1793	1508	1187
KOTKA	4625	4062	3353
KOUVOLA	7266	6376	5272
MIEHIKKÄLÄ	150	109	82
PYHTÄÄ	593	530	413
VIROLAHTI	274	198	140
yht.	14701	12783	10447

(Tilastokeskus, 2020.)

Lapsen aika

Kohti kansallista lapsistrategiaa 2040

(Lapsen aika, 2019.)

Hyvä arki on sellasta perusturvallista ja normaalia koti-arkea – ei mitään sen ihmeellisempää.

ISÄ

Henkiseen kuormitukseen auttaa, kun saa keskustella muiden äitien kanssa. Siitä saa paljon voimaa arkeen.

ÄITI

Kymenlaakso on alue, jossa väestö paitsi ikääntyy, myös vähenee. Väestörakenteen muutos ja huoltosuhteen heikkeneminen aiheuttavat kustannusvaikutuksia, joiden seurauksena nykyisin asetetut työllisyys- ja kasvutavoitteet, tai odotukset hyvinvointipalveluiden ylläpidosta, eivät ole realistisia (Pekkola & Lehtola, 2015). Kymenlaaksossa kasvavan vanhusväestön palveluihin tarvitaan jatkossa nykyistä enemmän resursseja. On mahdollista, että vähenevän lapsiväestön palveluihin käytettävissä olevat resurssit tulevat vastaavasti pienenemään. Tämä uhkaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia.

Alueellisen politiikan onnistumisen ja kestävän talouden elinehto on terve väestörakenne. Suomen tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Kymenlaaksossa on vuonna 2019 noin 23 700 0–15-vuotiasta lasta ja nuorta. Vuonna 2035 heitä on arvioitu olevan noin 17 000. Tulevien 15 vuoden aikana Kymenlaakson 0–15-vuotiaiden lasten ja nuorten määrän on ennustettu laskevan noin 28%:ia. (Tilastokeskus, 2020.)

Tilastokeskuksen väestöennuste kertoo, mitä lasten ja nuorten lukumäärälle tapahtuu, jos mikään ei muutu ja syntyvyys pysyy nykyisellä matalalla tasolla. Me Kymenlaaksossa ajattelemme, että tämä ei kuitenkaan ole väistämätön kehityssuunta. Tutkimustulokset osoittavat, että syntyvyyteen positiivisesti vaikuttavia tekijöitä ovat muun muassa yleinen asenneilmapiiri, opiskelu-, toimeentulo- ja työmahdollisuudet sekä tuen saanti (Väestöliiton perhebarometri, 2017).

Syntyvyyden nopea aleneminen ja siitä seuraavat julkisen talouden kestävyysriskit ovat tehneet näkyväksi yhteiskunnan ja työelämän lapsi- ja perheystävällisyyden tarpeen. Suomalaisessa yhteiskunnassa tavoitellaan muutosta kohti tasa-arvoisempaa, yhdenvertaisempaa sekä lapsen ja nuoren yksilölliset tarpeet huomioivampaa kasvua ja kehitystä. Muutoksen päämääräksi on luotu Lapsen aika -visio ja linjattu tavoitteita, joiden avulla voidaan saavuttaa lapsi- ja perhemyönteinen yhteiskunta 2040. (Lapsen aika, 2019.)

3 | Lasten ja nuorten hyvinvointi ja suojelu – strateginen kumppanuus

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa toimivien tulee yhdessä edistää lapsi- ja perheystävällistä ilmapiiriä ja toimintakulttuuria. Toisistaan irrallaan olevat vähäiset resurssit tulee saattaa yhteen ja tätä kautta tuottaa yhdessä mahdollisimman paljon hyvinvointia lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Perheiden tulee voida luottaa siihen, että he saavat oikea-aikaista ja varhaista tukea. Perheiden oma vastuu ja omat verkostot tulee nostaa merkittävään rooliin. Asiakslähtöiset palvelut edellyttävät monialaista yhteistyötä sekä moniammatillisen osaamisen käyttöä asiakaspoluissa hyvinvoinnin lisäämiseksi. Kaikkien etuna on lastensuojelun ja korjaavien palvelujen asiakasmäärien vähentäminen.

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on koko väestöön kohdentuvaa laajaa ja poikkihallinnollista ennaltaehkäisevää työtä jolla ehkäistään terveysongelmia, tapaturmia ja päihdehaittoja sekä kavennetaan väestöryhmien välisiä terveyseroja. Yleisen hyvinvointityön ja lasten ja nuorten hyvinvointityön on oltava linjassa keskenään. Yhteen sovitettavat tavoitteet ja toimenpiteet edistävät resurssien tehokasta käyttöä ja kaikkien väestöryhmien hyvinvoinnin kasvua.

Kunnilla on lasten, nuorten ja lapsiperheiden ennaltaehkäisevien peruspalvelujen osalta keskeinen tehtävä. Opetus, varhaiskasvatus, liikunta, nuorisotyö, kulttuuri, kaupunkisuunnittelu, ympäristö ja tekniset palvelut luovat edellytyksiä kuntien asukkaiden hyvinvoinnille. Kaikissa Kymenlaakson kunnissa toimii myös nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettua moniammatilliset, maksuttomat ja ilman ajanvarausta toimivat yhden oven Ohjaamot.

Opiskeluhuollon avulla turvataan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Lapset ja nuoret viettävät huomattavan osan arjestaan kasvatus-, koulu- ja opiskelu-ympäristössä. Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisössä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona, joka velvoittaa kaikkia oppilaitosympäristössä toimivia. Opiskelijoilla on oikeus myös yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon ja opiskeluhoollon palveluihin, jotka suunnitellaan usein moniammatillisesti opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Opiskelijan tuen lähtökohtana on asiakslähtöinen, monialainen ja verkostomainen työskentely.

Arjen hyvinvointia voidaan lisätä sillä, että apua on helposti saatavilla – jo lapsuudessa.

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

Ensimmäisen lapsen kanssa on tarvittu ihan käytännön neuvoja, joita ei olisi itse keksinyt. Oli esimerkiksi tosi hyvä, että päästiin unikouluun.

ÄITI

Kaveriasioissa tarvii välillä apua, jos tulee jotain semmosta. Ja sitten joskus läksyissä, jos ne on vaikeita...

KOULULAINEN

Poliisin ennalta estävän toiminnan (EET) tarkoituksena on ehkäistä mahdollisimman varhain nuorten häiriökäyttäytymistä ja rikollista toimintaa. EET-ryhmä partioi nuorten keskuudessa ja lisäksi ehkäisee Ankkuri-toiminnan keinoin nuorten alkavaa rikoskierrettä. Ankkuritoiminta tarkoittaa alle 15-vuotiaiden rikollisen teon tehneiden lasten ja nuorten puhuttamista. Puhutuksissa ovat läsnä tarpeen mukaan asianosaiset sekä yhteistyöviranomaiset, jotka on määritelty ankkurisopimuksissa. Puhutuksissa pyritään aina saamaan sovinto osapuolten välille ja samalla poliisi ohjaa tarvittaessa asian eri osapuolia avun piiriin joko toiselle viranomaiselle tai kolmannen sektorin palveluiden pariin.

Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut tukevat perheiden omia voimavaroja, auttavat vanhempia jaksamisessa ja varmistavat lapsille turvalliset olosuhteet kasvaa ja kehittyä. Palvelut ovat perheiden tukena, jotta Kymenlaaksoiset perheet voisivat hyvin, ja ongelmatilanteissa perheitä ja yk-

silöitä voitaisiin auttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toiminnan keskeisenä tavoitteena on onnistunut ennaltaehkäisevä työ, varhainen ja riittävän kokonaisvaltainen palvelutarpeen arviointi varhaisen tuen järjestämiseksi sekä oikea-aikaisesti toteutetut ja vaikuttavat tehostetut palvelut, joiden tavoitteena on saada asiakkaat palautumaan kevyempien tukimuotojen piiriin tai selviytymään itsenäisesti arjessa.

Järjestöt tarjoavat mahdollisuuden osallistua, toimia ja vaikuttaa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyväksi. Ne tarjoavat lapsiperheille ammatillista sekä vertaisuuteen perustuvaa tukea. Järjestöt toimivat sen puolesta, että jokaisen lapsen oikeus turvalliseen lapsuuteen toteutuisi ja että vanhemmat saisivat lähiympäristöstään riittävästi tietoa ja tukea, jota he lapsiperheen arjessa kaipaavat. Järjestöt toimivat asiantuntijoina, jotka kehittävät ja edistävät toiminnoillaan maakunnan asukkaiden hyvinvointia. Järjestöjen tavoitteena on lisätä lapsuuden arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä tuoda lapsen näkökulmaa päätöksentekoon.

Seurakunnat ovat mukana rakentamassa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia. Seurakunnan työntekijät kohtaavat perheitä, lapsia ja nuoria erilaisissa elämänvaiheissa ja tarjoavat sosiaalista, hengellistä, taloudellista ja yhteisöllistä tukea. Seurakunnat tarjoavat myös vertaistukea ja mahdollistavat vapaaehtoistoiminnan kautta ihmisten toimijuuden.

4 | Pää tavoitteet

Kymenlaaksoa rakennetaan lasten ja nuorten hyvinvointia tukeväksi ja perhepoliittisten ratkaisujen edelläkävijäksi. Saamalla työikäiset ja lapsiperheet jäämään tai muuttamaan alueelle, vahvistamme omaa yhteistä tulevaisuuttamme. Vahvistamalla vaikuttavaksi todettuja palveluita sekä luomalla kestävä ja kynnyksettömän palvelurakenteen, lisäämme lapsiperheiden sekä nuorten aikuisten mahdollisuuksia elää hyvää arkea Kymenlaaksossa ja vahvistaa osaltaan maakunnan vetovoimaisuutta.

Meidän on tärkeä kuunnella lapsia, nuoria ja perheitä ja edistää heidän elämässään mukana olevien toimijoiden kykyä toimia yhdessä. Lisäksi meidän tulee löytää arvioinnin perusteella vaikuttavaksi todennettuja menetelmiä, joilla ylisukupolvisuutta ja kielteisiä kehityskulkuja on mahdollista estää. (Lapsen aika, 2019.)

*Välillä voi olla tylsääki,
että saa leppää.*

KOULULAINEN

*Hyvä arki lähtee
rutiineista – että
on hyvät rytmit.*

ÄITI

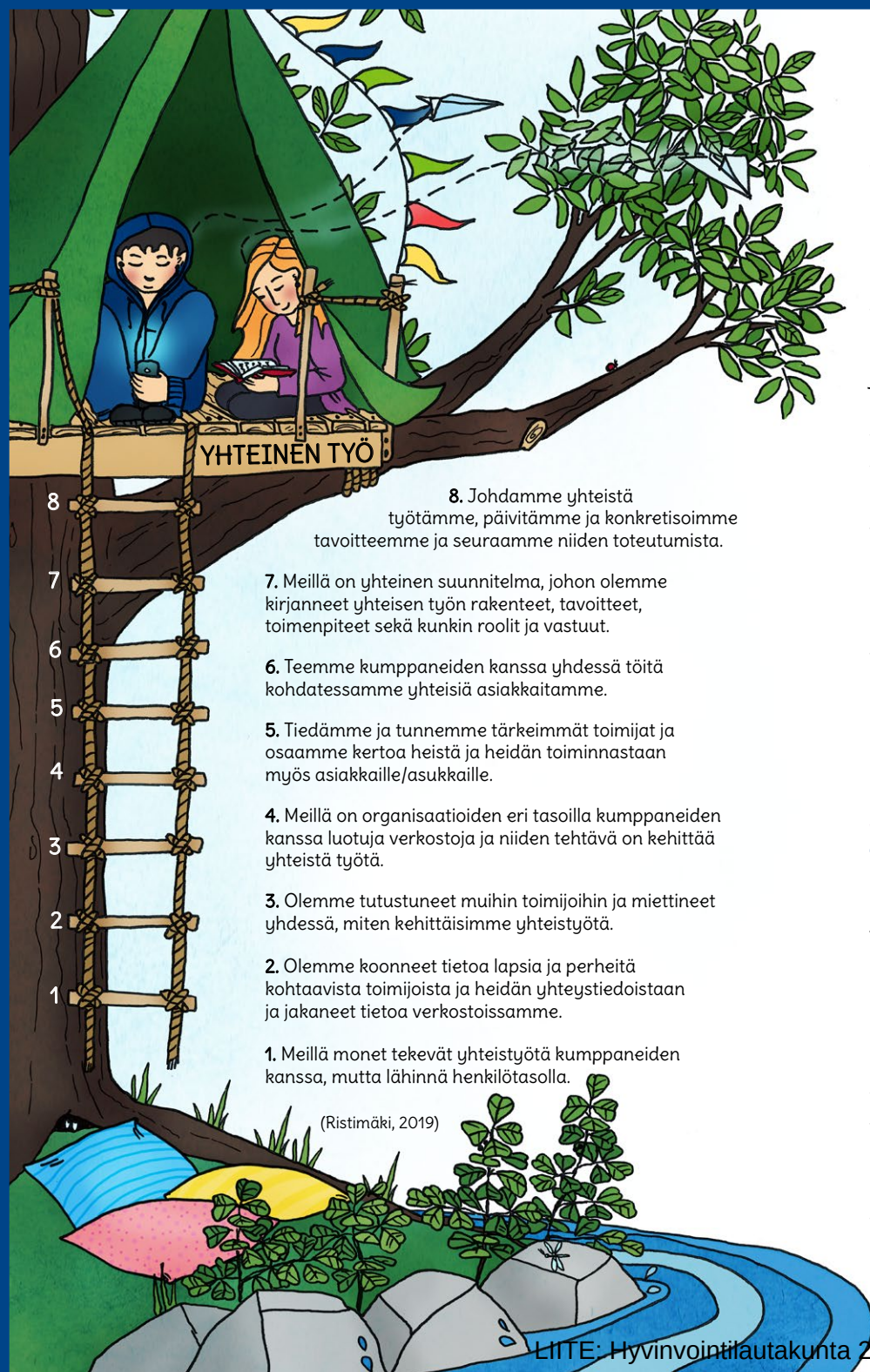
*Arjen hyvinvointi
lisääntyy vähentämällä
paineita ja epävarmuutta
– myös tulevaisuutta
kohtaan!*

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

4.1 Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

Lapsia ja nuoria arvostetaan heidän arkisessa elämänpäivissä. Läheiset ja turvalliset aikuiset ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin perusta. Perheet saavat tukea vanhemmuudessa. Parisuhteessa ja eroauttamisessa turvataan lapsen oikeudet. Toimintamallimme tukevat lasten ja nuorten terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Apua, tukea, hoitoa ja palveluja on oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla. Haasteellisessa asemassa olevat ryhmät saavat tarvitsemansa erityistuen. Lapsiperheiden arki on sujuvaa ja perheen yhdessä viettämä aika koetaan myönteiseksi. Elämä ja elinympäristö ovat turvallisia.

8. Johdamme yhteistä työtämme, päivitämme ja konkretisoimme tavoitteemme ja seuraamme niiden toteutumista.

7. Meillä on yhteinen suunnitelma, johon olemme kirjanneet yhteisen työn rakenteet, tavoitteet, toimenpiteet sekä kunkin roolit ja vastuut.

6. Teemme kumppaneiden kanssa yhdessä töitä kohdatessamme yhteisiä asiakkaitamme.

5. Tiedämme ja tunnemme tärkeimmät toimijat ja osaamme kertoa heistä ja heidän toiminnastaan myös asiakkaille/asukkaille.

4. Meillä on organisaatioiden eri tasoilla kumppaneiden kanssa luotuja verkostoja ja niiden tehtävä on kehittää yhteistä työtä.

3. Olemme tutustuneet muihin toimijoihin ja miettimeet yhdessä, miten kehittäisimme yhteistyötä.

2. Olemme koonneet tietoa lapsia ja perheitä kohtaavista toimijoista ja heidän yhteystiedoistaan ja jakaneet tietoa verkostoissamme.

1. Meillä monet tekevät yhteistyötä kumppaneiden kanssa, mutta lähinnä henkilötasolla.

(Ristimäki, 2019)

4.2 Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

Lapsilla, nuorilla ja perheillä on yhdenvertaisia mahdollisuuksia tavata, toimia ja vaikuttaa. Lasten ja nuorten elinympäristöissä on tiloja, joissa he tulevat kohdatuiksi yksilöinä ja yhteisön jäseninä. Palvelut ja toiminnot ovat hyvin saavutettavissa ja niihin on kaikilla fyysisesti ja sosiaalisesti esteetön pääsy. Uusia kuulemis- ja palautekäytäntöjä kehitetään lasten, nuorten, perheiden ja toimijoiden yhteistyöllä. Osallisuutta tuetaan kuuntelevalla, oppivalla ja luottamusta rakentavalla vuoropuhelulla. Lasten ja nuorten lähiyhteisöt kuten vanhemmat, ystävät ja kaverit, varhaiskasvatus, koulut sekä harrastukset ja muu vapaa-ajan toiminta ovat mukana osallisuuden luomisessa. Lasten ja nuorten kuuleminen heitä itseään, ja palveluita tai lähiympäristön ratkaisuja koskevista päätöksistä, on vakiintunutta ja monimuotoista. Eri väestöryhmien ja perheiden kokemuksia ja toiveita liittyen niin perheellistymiseen kuin lapsiperheiden arjen sujuvuuteen kuunnellaan ja tutkitaan. Palveluja kehitetään asiakaskokemuksen ja toiveiden pohjalta.

4.3 Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

Työtä tehdään lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa kanssa lapsi- ja nuorilähtöisesti ja välittävästi yli ammatti- ja sektorirajojen. Kuunteleville kohtaamisille on aikaa niin lasten keskinäisissä kuin lasten ja aikuisten välisissä suhteissa. Kuntien, Kymenlaakson hyvinvointialueen, järjestöjen ja seurakuntien toimijat, sekä muut viranomaiset, työskentelevät joustavasti yhdessä ja tuottavat monialaisesti palveluja lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen asiantuntijat ovat mukana työelämän käytäntöjen kehittämisessä ja tätä kautta työelämän perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen huomioiminen on lisääntynyt.

Ulkoilu ja kavereiden kanssa leikkiminen on kivointa.

KOULULAINEN

Mun mielestä ei oo väärin pyytää apua, jos on avun tarvetta.

ISÄ

Mä huomaan, et mua on kuunneltu silloin, kun se kattoo mua ja vastaa jotain.

KOULULAINEN

Olisi saatava hiljaisemmatkin nuoret kertomaan mielipiteensä.

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

5 | Tuki tavoitteiden saavuttamiseksi

Tavoitteita yhdistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin eriarvoistumisen estäminen sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen. Kohtaaminen ja vuorovaikutus, lapsi- ja perheystävällinen toimintakulttuuri, lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuva päätöksenteko sekä yhteensovittava johtaminen, ovat välineitä näiden toteutumiseen.

5.1 Perhekeskustoimintamalli

Perhekeskustoimintamalli on kaikissa Kymenlaakson kunnissa kehittyvä ja käytössä oleva verkostomainen tapa tuottaa lasten, nuorten ja perheiden palveluja. Perhekeskusverkoston palvelut koostuvat Kymenlaakson hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja seurakuntien monialaisesta lasten, nuorten ja perheiden parissa tehtävistä hyvinvointia ja terveyttä edistävästä toimista. Palvelut verkostoidaan lapsi- ja perhelähtöiseksi, toimivaksi ja yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi. Painopiste on ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa tuessa. Varhain tarjottava tuki, hoito ja kuntoutus vähentävät ongelmien vaikeutumista ja korjaavien palvelujen tarvetta.

Jokaisella lapsella, nuorella ja hänen perheellään on oma jatkuvan kasvun ja oppimisen polku. Perhekeskustoimintamallissa nämä yksilölliset erot huomioidaan. Lapset ja vanhemmat saavat tarpeidensa mukaista apua aikaisempaa nopeammin, kohdennetummin ja koordinoitummin. Perhekeskustoimintamallissa on tärkeää, että erilaisia avun ja tuen muotoja jalkautetaan mahdollisuuksien mukaan lasten, nuorten ja perheiden arkiympäristöön saakka. Kymenlaakson perhekeskustoimintamalliin kuuluu olennaisesti myös ammatillisesti koordinoitu ja verkostomaisesti toteutettu kohtaamispaikkatoiminta, joka vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden vertaistukea ja yhteisöllisyyttä. Perhekeskustoimintamallin mukainen toiminta näkyy hyvinvoinnin ja talouden hyötyinä. (Hastrup, A. ym. 2019.)

Vanhempia pitäisi kuunnella enemmän siinä, että mitä tänne tarvittais.

ÄITI

Lapsille ja nuorille enemmän toimintaa!

NUORISOVALTUUSTON JÄSEN

Perhekeskusverkosto:

Edistää ja seuraa lapsen ja perheen terveyttä ja hyvinvointia ml. lapsen kasvua

Mahdollistaa vertaistuen, vahvistaa yhteisöllisyyttä

Tarjoaa varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta

Tukee vanhemmuudessa ja parisuhteessa

Auttaa sovinnoiseen eroon ja vanhemmuuden jatkumiseen

Ottaa huomioon perheiden monimuotoisuuden ml. monikulttuurisuus

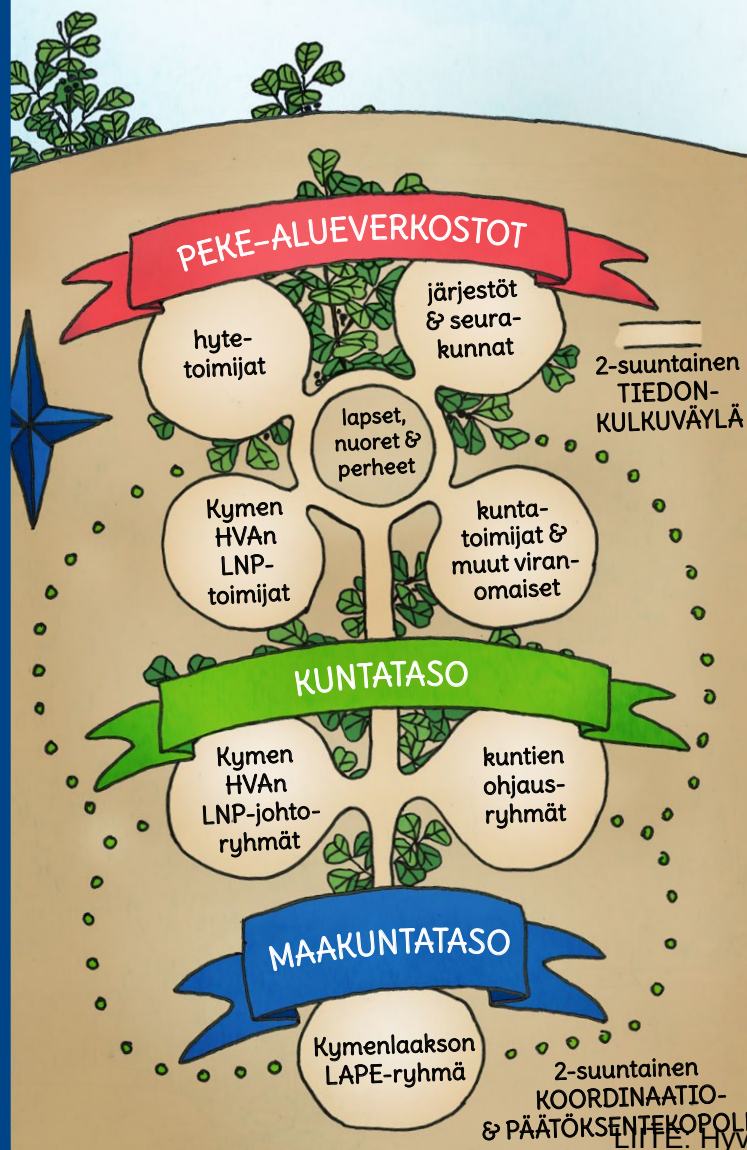
Ehkäisee lähisuhdeväkivaltaa

Lapsi ja perhe

(Hastrup, A. ym. 2019.)

Kuunnelkaa
meitä aikuiset!

KOULULAINEN

5.2 Yhteensovittavan johtamisen malli

Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus eheään, terveeseen ja tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen. Vanhempien, poliittisten päättäjien, palvelujärjestelmien ja niissä toimivien velvollisuutena on huolehtia siitä, että tämä oikeus toteutuu myös käytännössä. Aikuisilla on tähän täydet mahdollisuudet, mikäli tahto on riittävän vahva. Yhteisiin arvoihin, kokonaisuuden ymmärtämiseen sekä kumppanuuksiin perustuva systeminen ajattelu ja verkostoituminen ovat johtamisen uudenlaista osaamista. (Lapsen aika, 2019.)

Kymenlaakson yhteensovittavan johtamisen malli on kolmiportainen.

Kymenlaakson LAPE-ryhmä on kuntien, Kymenlaakson hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin lasten-, nuorten ja perheiden palveluiden johdon strategisen tason ryhmä. Kunnissa toimivat LAPE-ohjausryhmät sekä kaikilla perhekeskusalueilla alueen perhekeskusverkoston toimijoista koostuvat alueverkostot. Kymenlaakson hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin yhdyspinnassa toimivat perhekeskuskoordinaattorit, joiden tehtävänä on verkostotyön ja yhteistoiminnan vahvistaminen alueilla. (Perhekeskustoiminnan opas, 2018.)

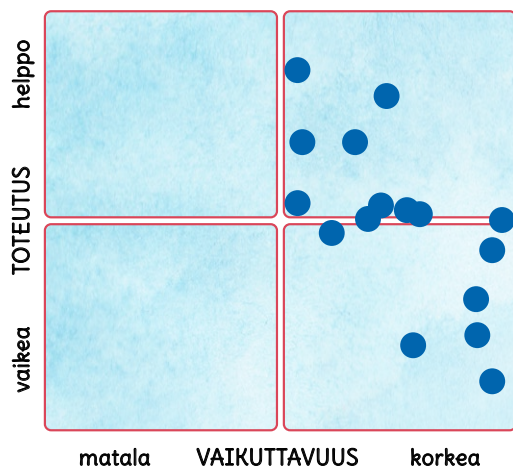
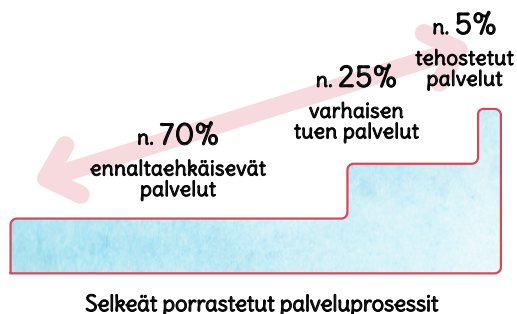
5.3 Lapsivaikutusten arviointi

Päätöksenteossa on tärkeä tunnistaa vaikutukset niihin ihmisiin, jotka ovat päätösten kohteena, myös lapsiin. Lapsivaikutusten arvioinnissa **arvioidaan päätöksen tai toiminnan vaikutukset lasten hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen.**

Lapsivaikutusten arvioinnin erityispiirteenä on lapsen oikeuksien sopimuksessa edellytetty lapsen edun selvittämismahdollisuus. Lapsen oikeuksien sopimus on oikeudellisesti velvoittava. Lapsivaikutusten arviointi on tärkeä osa lapsen oikeuksien sopimuksen täytäntönpäytäntöä.

Lapsia koskevissa toimitissa **lapsen edun on oltava päätöksenteossa ensisijainen harkintakriteeri. Lapsivaikutusten arviointi on väline lasten etujen selvittämiseen** tehtäessä lapsia koskevia päätöksiä. Lapsilla tarkoitetaan alle 18-vuotiaita. Lapsivaikutusten arviointi on monissa tapauksissa syytä ulottaa myös 18 vuotta täyttäneisiin nuoriin sisällyttämällä lapsuuden ja aikuisuuden nivelvaihe arvioinnin piiriin.

Lapsivaikutusten arvioinnin tulee olla Kymenlaaksoissa tavanomainen osa päätösten valmistelua ja toiminnan arviointia. Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi voidaan toteuttaa samassa yhteydessä kuin muukin arviointi. (Lapsivaikutusten arviointi tiiviisti, 2018.)

Toimenpiteillä tavoiteltavien muutosten toteutuksen helppouden ja vaikuttavuuden jakauma.

Yhteiskehittämisen vuosikello yhteensovittaa päätöksenteon ja toteuttamisen aikatauluja.

6 | Toimenpiteillä kohti vaikuttavuutta

Varhaisen tuen palveluiden saavutettavuutta vahvistetaan verkostojen tehokkaalla monialaisuutta tukevalla, yhteensovitetulla ja tavoitteellisesti toimivalla palvelurakenteella. Porrastamalla palveluja vastaamaan paremmin asiakastarpeeseen siirtyy palvelujen painopiste varhaisempaan tukeen vähentäen tehostetun palvelun tarvetta.

Muutoksen toteuttaminen

Toimenpiteet ovat työkaluja, joilla lisätään hyvinvointia strategisten tavoitteiden mukaisesti. Toiminnan painopistettä siirretään määrällisestä palvelutarjonnasta asiakassuhteen jatkuvuutta ja vaikuttavuutta korostavaan suuntaan. Se saavutetaan suuntaamalla toimenpiteitä varhaiseen tunnistamiseen, ennaltaehkäiseviin ja oikea-aikaisiin palveluihin sekä selkeisiin, porrastettuihin palveluprosesseihin. Paremmin toimivan yhteistyön ja koordinoinnin avulla lasten, nuorten ja perheiden palvelupoluista luodaan eheämpiä, mikä puolestaan edesauttaa hyvän ja vaikuttavan asiakaskokemuksen rakentumista.

Vaikuttavuuden seuraaminen

Toimijoiden tulee vuosittain seurata ja arvioida tehty-

jen toimenpiteiden vaikuttavuutta lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin yhteisesti valittujen, kansallisten indikaattoreiden avulla. Indikaattorien seurannan perusteella tulee toimenpiteitä tarvittaessa vahvistaa tai suunnata uudelleen, jotta tavoitteet voidaan saavuttaa. Kaikessa tekemisessä tulee korostaa entistä merkittävämpiä vaikuttavuushyötyjä.

Vuosikello

Yhteiskehittämisen kannalta verkostotoimijoiden on tärkeää yhteensovittaa niin päätöksen teon kuin toimenpiteiden toteuttamisen aikatauluja. Yhteinen vuosikello auttaa toimijoita karsimaan päällekkäisyyksiä, mahdollistaa parhaiden käytäntöjen jakamisen sekä resurssien tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen.

7 | Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Pekkola & Lehtola. 2015. Lasten hankintaan liittyvät motiivit ja rakenteet 18–40-vuotiaiden suomalaisten keskuudessa vuonna 2015. Kymenlaakson ammatti-korkeakoulun julkaisuja. Sarja A. Nro 64.

Rotkirch, Tammisalo, Miettinen & Berg. 2017. Miksi vanhemmuutta lykätään. Perhebarometri 2017. Väestöliitto.

Kyselyt:

Lasten ja nuorten hyvinvointi
– Kouluterveyskysely 2019.

Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) 2018.

Verkkolähteet:

Hastrup, A. & Pelkonen, M. & Normia-Ahlsten, L. 2019. Kohti alueellista perhekeskustoimintamallia – Näin sen teemme. THL.
<https://thl.fi/documents/605877/4519190/Perhekeskus/bebb0abc-820e-4682-abfb-c053bc793a5f>.
Viitattu 8.1.2020.

Kohti kansallista lapsistrategiaa 2040 – Lapsen aika. Opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, Helsinki 2019.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-698-0>.
Viitattu 8.1.2020.

Lapsivaikutusten arviointi tiiviisti – MLL:n ohje 11.12.2018 – Lisätietoa lapsivaikutusten arvioinnista MLL:n aineistokirjastosta.
<https://www.mll.fi/aineistokirjasto>
hakusanalla: lapsivaikutusten arviointi 2
Viitattu 8.1.2020.

Perhekeskustoiminnan opas 2018.
<https://www.kymenlaaksonperhekeskus.fi/ammattilaisille/lape-kymenlaakso-hanke-2017-2018>
Viitattu 8.1.2020.

Sosiaali- ja terveyspalvelut HYKS-erityisvastuualueella asiantuntija-arvio, syksy 2019. THL:n asiantuntijaryhmä.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-428-8>
Viitattu 8.1.2020.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkojulkaisu]. ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus.
<http://www.stat.fi/til/vaenn/index.html>.
Viitattu 8.1.2020.

Suulliset lähteet:

Lasten ja vanhempien kommentit

Hyvä arki -videohaastattelu 20. ja 21.8.2019.
Haastattelijana Kymenlaakson LAPE-muutosagentti Suvi Vallenius. Kouvola.

Nuorisovaltuuston kommentit:

Nuorisovaltuustojen maakunnallinen tapaaminen 16.11.2019. Kotka.

Muut:

Ristimäki, Tia. 2019. Yhteisen työn tikapuut. LAPE-muutosagentti 2019, Uusimaa.

Sosiaali LC (asiakastietojärjestelmä), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä. 2019.

Kymenlaakson LAPE-ryhmä 2019–2020

Kymenlaakson hyvinvointialue

Korhonen Ismo
Koste Sanna
Kärki Salla
Lappalainen Raija
Mattila Päivi
Mauno Riikka
Tammekas Tarja
Tapiola Mia
Vallenius Suvi
Vento Riitta

Haminan kaupunki

Koski-Lukkari Liisa
Palmola Tiina

Kotkan kaupunki

Kaukoranta Nina
Liukkonen Raili
Ruotsalainen Leena
Tissari Tuula

Kouvolan kaupunki

Alamattila Tarja
Korppi Liisa
Kuusisto Helena
Piiroinen Pirjo
Strömmer Kim

Pyhtään kunta

Eriksson Tytti
Parhiala Maria (Terveystalo)

Miehikkälän ja Virolahden kunnat

Hyttinen Auli
Silander Outi

Kymen-Karjalan sosiaali- ja terveysturva ry

Henna Hovi

Kymenlaakson Ensi- ja turvakoti yhdistys ry

Palviainen Tiina

MLL:n Kaakkois-Suomen piiri

Carpelan Christa

Ev. lut seurakunnat

Järvinen Anna-Tiina
Kinnunen Anna

Kaakkois-Suomen poliisilaitos Ennalta estävän toiminnan ryhmä

Jarno Saarinen

Kymenlaakson maakunnallinen
lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
2020-2025

LAPSISTA, NUORISTA JA PERHEISTÄ VOIMAA KYMENLAAKSOON

Voidaan hyvin huomennakin!

TOIMENPIDEOSA

2020 2025

Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020–2025

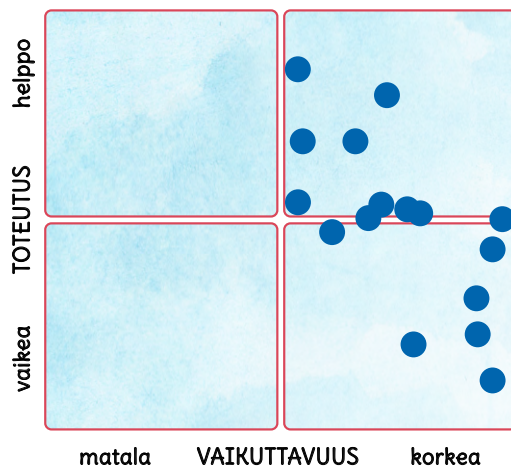
Voimassaoloa jatkettu erillis päätöksellä vuodesta 2024 vuoteen 2025.

TOIMENPIDEOSA

1 Seurattavat indikaattorit	3
1.1 Pää tavoite I: Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy	4
1.2 Pää tavoite II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat	5
1.4 Pää tavoite III: Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu	6
1.5 Muut seurattavat indikaattorit	7
1.6 Indikaattoreiden selitykset	8
2 Vuosikello	11
3 Toimenpiteet	13
3.1 Kymenlaakson hyvinvointialue	14
3.2 Haminan kaupunki	20
3.3 Kotkan kaupunki	25
3.4 Kouvolan kaupunki	30
3.5 Miehikkälän ja Virolahden kunnat	36
3.6 Pyhtään kunta	41
3.7 Ev. lut. seurakunnat	46
3.8 Kymen-Karjalan sosiaali- ja terveysturva ry	51
3.9 Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys ry	56
3.10 MLL:n Kaakkois-Suomen piiri	61
3.11 Kaakkois-Suomen poliisilaitos, ennalta estävän toiminnan ryhmä	66

Toimenpiteillä tavoiteltavien
muutostoteutuksen helppouden
ja vaikuttavuuden jakauma

1 | Seurattavat indikaattorit

Toimijoiden tulee vuosittain arvioida tehtyjen toimenpiteiden ja valintojen vaikuttavuuden toteutumista.

Kaikilla kappaleessa kaksi kuvatuilla toimenpiteillä tavoitellaan muutoksia, joiden vaikuttavuus lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin on korkea. Toimijat ovat arvioineet, että muutokset ovat välitavoitteesta riippuen joko helppoja tai vaikeita toteuttaa.

Tekemisen toteutumista seurataan vuosittain ja vaikuttavuutta kahden vuoden välein väliarvioinnissa (vuonna 2022) ja loppuarvioinnissa (vuonna 2025). Seurannan ja arvioinnin välineinä käytetään indikaattoreita, joiden kautta kuvataan kymenlaaksolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tilaa. Indikaattorit on jaoteltu tässä asiakirjassa toimenpiteiden

vaikuttavuutta arvioiviin indikaattoreihin ja muihin seurattaviin indikaattoreihin.

Indikaattoreissa käytettävät värit kertovat tutkimustulosta siitä, mikä on Kymenlaaksolaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tila suhteessa koko maahan.

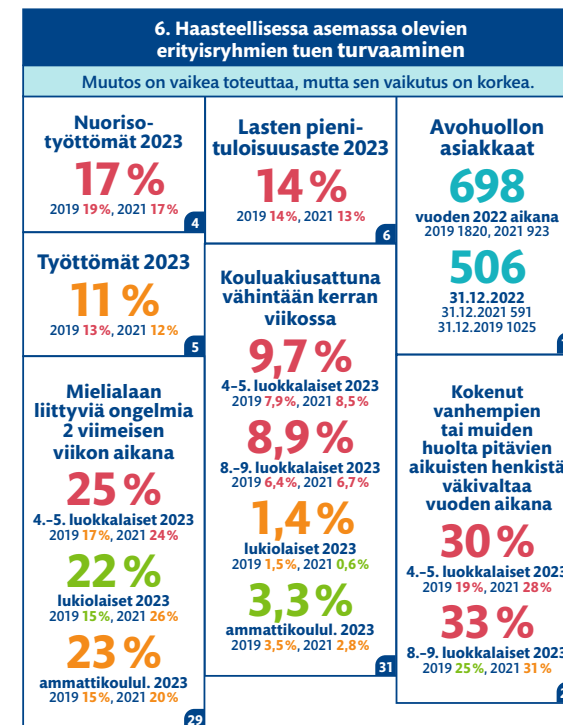
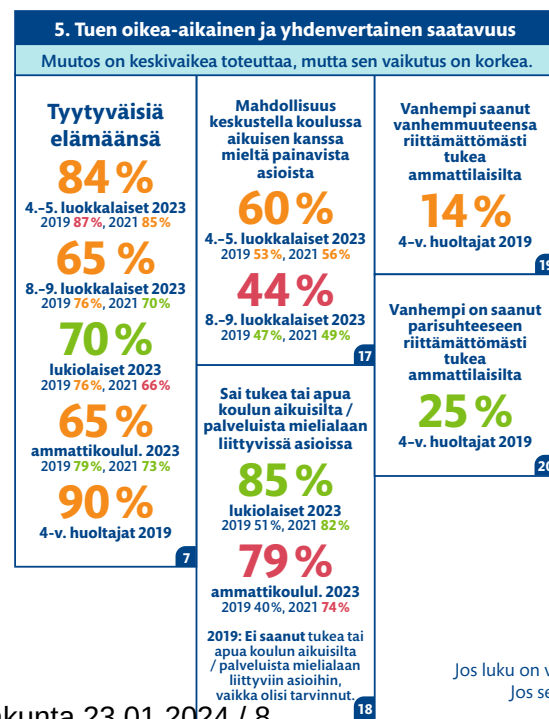
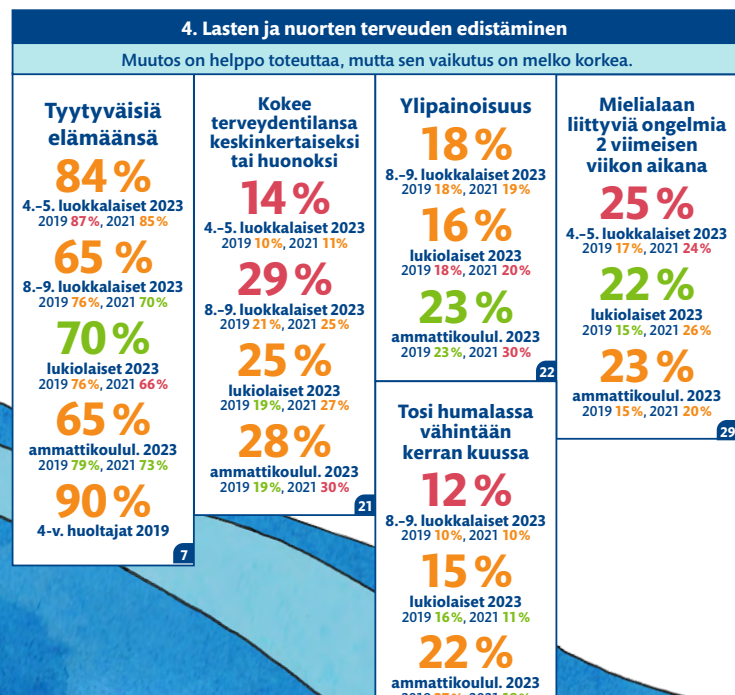
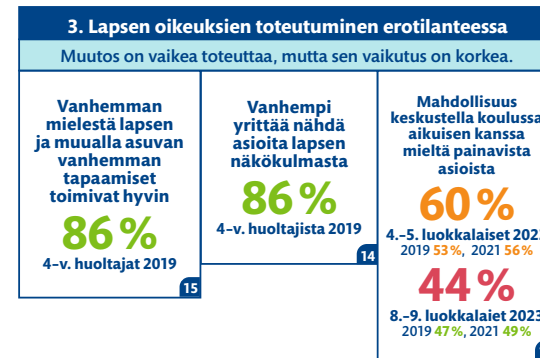
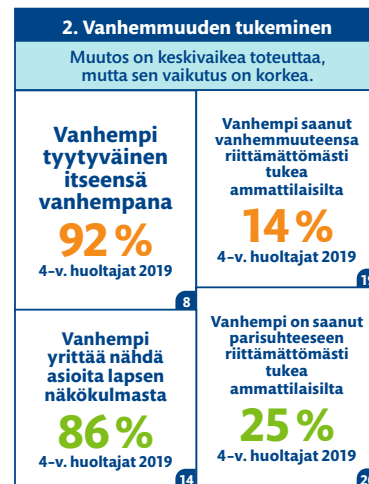
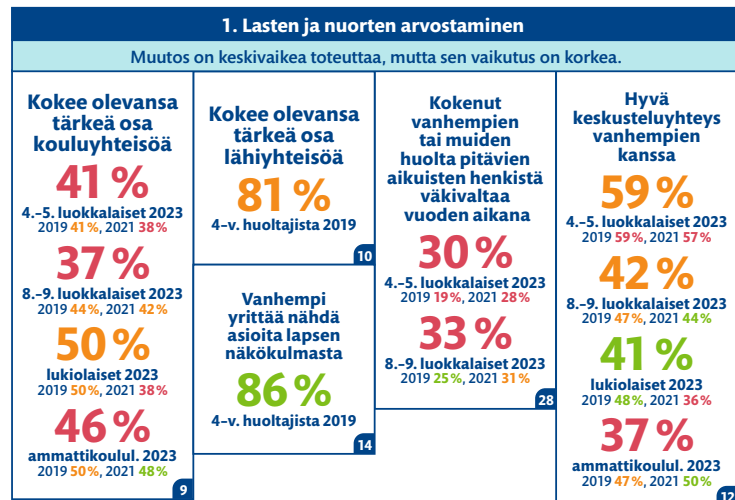
Muutosta on arvioitu Kymenlaakson lukujen välillä vuoden 2019, 2021, 2023 välillä sekä 2023 Kymenlaakson ja koko maan välillä. 4-vuotiaiden vanhempien kyselyä ei ole toteutettu vuoden 2018 jälkeen.

1.1 | PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

Jos luku on välillä -1,5% - +1,5%, se on keltainen. Jos se on yli 1,5% huonompaan, se on punainen. Jos se on yli 1,5% parempaan, se on vihreä. Paitsi indikaattori nro 31, jossa kynnyks on 0,5%.

1.2 | PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

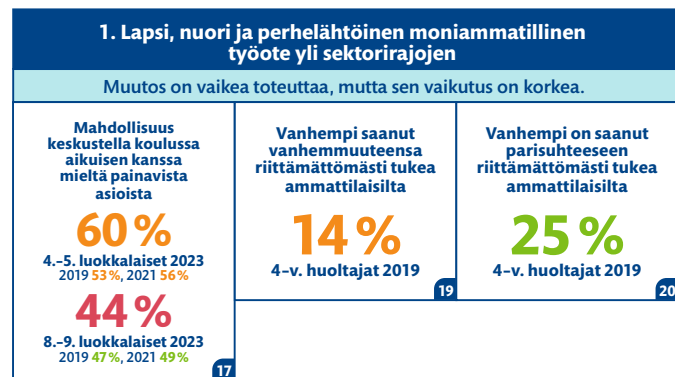

Jos luku on välillä -1,5% - +1,5%, se on keltainen. Jos se on yli 1,5% huonompaan, se on punainen. Jos se on yli 1,5% parempaan, se on vihreä. Paitsi indikaattori nro 31, jossa kynns on 0,5%.

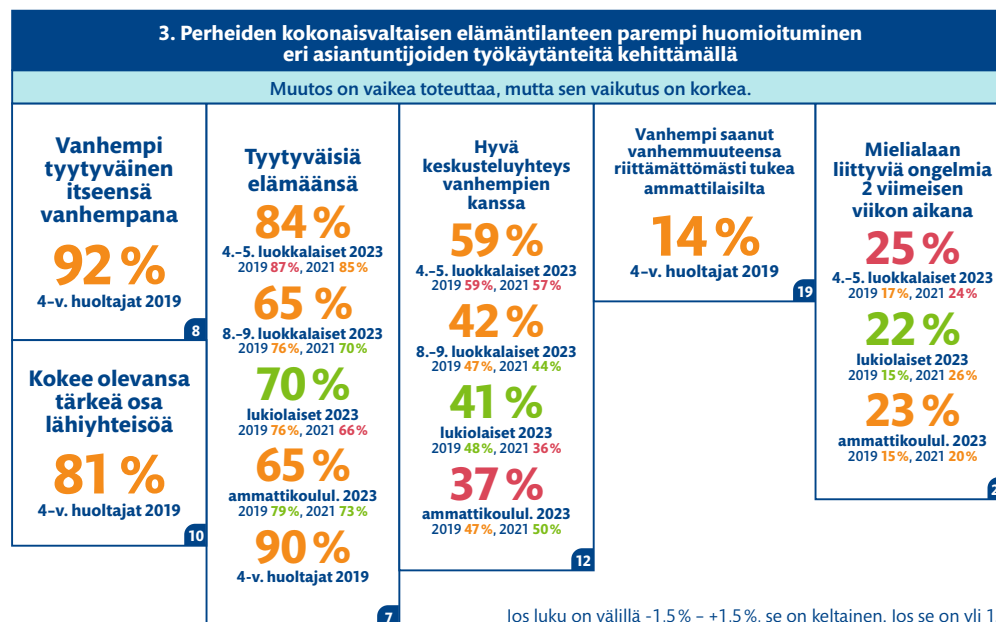
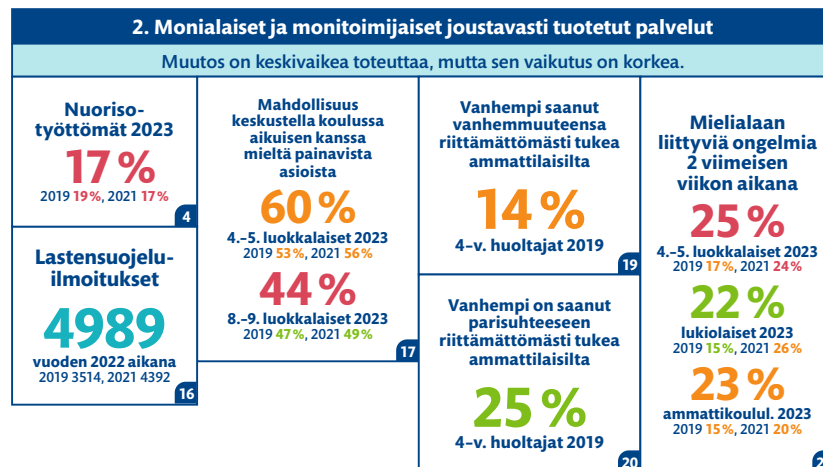
1.3 | PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

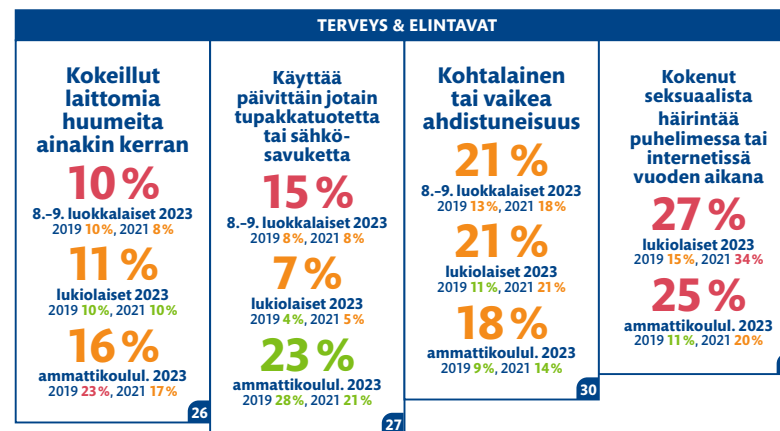
Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

Jos luku on välillä -1,5 % - +1,5 %, se on keltainen. Jos se on yli 1,5 % huonompaan, se on punainen. Jos se on yli 1,5 % parempaan, se on vihreä. Paitsi indikaattori nro 31, jossa kynnys on 0,5 %.

1.4 | Muut seurattavat indikaattorit

Välitavoitteet ja seurattavat indikaattorit:

Suhteessa koko maahan, tilanne Kymenlaaksossa on: ● hyvä, ● neutraali, ● huolestuttava.

Jos luku on välillä -1,5% - +1,5%, se on keltainen. Jos se on yli 1,5% huonompaan, se on punainen. Jos se on yli 1,5% parempaan, se on vihreä. Paitsi indikaattori nro 31, jossa kynnyks on 0,5%.

1.5 | Indikaattoreiden selitykset

Väestön kehitys

1. Väestöennuste: kuvaa tulevaa väestönkehitystä vuodesta 2019 vuoteen 2035. Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat ns. demografisia trendilaskelmia, joissa lasketaan mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Kunnittaisia ennusteita laskettaessa tuotetaan myös ns. omavaraislaskelma, joka kuvaa, millainen väestönkehitys olisi ilman muuttoliikettä. 0–6-vuotiaiden määrä, **koko maa: vuodesta 2019 vuoteen 2023 -16,3 %**. 7–15-vuotiaiden määrä, **koko maa: vuodesta 2019 vuoteen 2023 -22,7 %**. | [Tilastokeskus 2019](#)

2. Synnyttäneisyys: ilmaisee vuosittain synnytysten lukumäärän tuhatta hedelmällisyydessä olevaa (15–49-vuotiaasta) naista kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. **Koko maa: 2019 40 %, 2020 40 %, 2021 43 %**. | [Tilastokeskus 2019, 2020, 2021](#)

3. Alle 18-vuotiaiden väestönosuus: ilmoittaa ko. ikäryhmän vakituisesti maassa asuvien osuuden vakituisesti maassa asuvasta väestöstä vuoden viimeisenä päivänä. **Koko maa: 2019 20 %, 2021 19 %, 2022 18 %**. | [Tilastokeskus 2020, 2023](#)

Elintaso & työssäkäynti

4. Nuorisotyöttömät: ilmaisee 15–24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18–24-vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyötön on 15–24-vuotias työtön. **Koko maa: 2019 12 %, 2021 14 %, 2023 11 %**. | [Tilastokeskus ja TEM 2018, Tilastokeskus 2022](#)

5. Työttömät: ilmaisee työttömien osuuden prosentteina työvoimasta. **Koko maa: 2019 10 %, 2021 11 %, 2023 10 %**. | [Tilastokeskus ja TEM 2018, Tilastokeskus 2022](#)

6. Lasten pienituloisuusaste: kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tuloja-kaumalla. **Koko maa: 2019 12 %, 2021 11 %, 2023 12 %**. | [Tilastokeskus 2017, 2021, 2022](#)

Hyvinvointi, osallisuus & vapaa-aika

7. Tyytyväinen elämäänsä: perusopetus. 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 2019 90 %, 2021 85 %, 2023 85 %**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 2019 75 %, 2021 68 %, 2023 66 %**. Lukiolaisista, **koko maa: 2019 75 %, 2021 68 %, 2023 67 %**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 2019 74 %, 2021 71 %, 2023 66 %**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#) | 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa: 90,1 %**. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

8. Vanhempi tyytyväinen itseensä vanhempana: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa: 90,7 %**. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

9. Kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä: perusopetus. 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 2019 42 %, 2021 40 %, 2023 43 %**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 2019 43 %, 2021 41 %, 2023 39 %**. Lukiolaisista, **koko maa: 2019 51 %, 2021 45 %, 2023 49 %**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 2019 51 %, 2021 42 %, 2023 50 %**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

10. Kokee olevansa tärkeä osa lähiyhteisöä: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maan tilanne: 82,3 %**. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

11. Tuntee itsensä yksinäiseksi: Pitkäaikainen yksinäisyys heikentää lasten ja nuoren elämänlaatua ja hyvinvointia. Se se on riskitekijä psyykkiselle sekä fyysiselle terveydelle ja vaikuttaa psykososiaaliseen huonovointisuuteen. Lasten ja nuorten yksinäisyys on merkittävä kansanterveydellinen ongelma, jonka seuraukset voivat olla sekä yksilötasolla että yhteiskunnallisesti vakavia ja kalliita. Perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa: 2019 3 %, 2021 4 %, 2023 4 %**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa: 2019 11 %, 2021 16 %, 2023 15 %**. Lukiolaisista, **koko maa: 2019 12 %, 2021 18 %, 2023 16 %**. Ammattikoululaisista, **koko maa: 2019 11 %, 2021 17 %, 2023 17 %**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

12. Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 62%, 2021 60%, **2023 60%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 47%, 2021 42%, **2023 43%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 45%, 2021 39%, **2023 39%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 46%, 2021 42%, **2023 42%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

13. Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan yhden tunnin viikossa: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 28%, 2021 28%, **2023 27%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 27%, 2021 26%, **2023 26%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 43%, 2021 42%, **2023 40%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

14. Vanhempi yrittää nähdä asioita lapsen näkökulmasta: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa:** 83,5%. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

15. Vanhemman mielestä lapsen ja muualla asuvan vanhemman tapaamiset toimivat hyvin: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa:** 81%. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

Lastensuojelu

16. Lastensuojeluilmoitukset vuoden aikana: **koko maa:** 2019 156200, 2021 173466, **2023 184685**. **Avohuollon asiakkaat vuoden aikana:** **koko maa:** 2019 50963, 2021 49130, **2022 36996**. **Huostassa olleiden lasten määrä vuoden aikana:** **koko maa:** 2019 11411, 2021 11210, **2022 11476**. **Lastensuojelun asiakkuudet ja jälkihuollon asiakkaat vuoden aikana.** | [Sosiaali LC \(asiakastietojärjestelmä\), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä 2019, 2021, 2022](#)

Lastensuojelun indikaattorit ovat lasten lukumääriä, joita ei ole suhteutettu koko maan väestöön. Alla indikaattoreiden selitysten lisätietona vertailuprosentteja Kymenlaakson ja koko maan tilaneesta.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat 2019, % vastaavan ikäisestä väestöstä. Kymenlaakso: 1,9%. Koko maan tilanne: 1,5%. **Toistuvasti sijoitetut 0–17-vuotiaat lapset 2019** / 10 000 vastaavanikäistä. Kymenlaakso: 4,8%. Koko maan tilanne: 3,3%. **Huostassa vuoden aikana olleet 0–17-vuotiaat 2019,** % vastaavan ikäisestä väestöstä. Kymenlaakso: 1,3%. Koko maan tilanne: 1,0%. | [Sosiaali LC \(asiakastietojärjestelmä\), Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalveluiden kuntayhtymä 2019](#)

Tuen saanti

17. Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 52%, 2021 56%, **2023 59%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 43%, 2021 44%, **2023 46%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

18. Huom! Kysymyksen asetteluun vaihtuminen. Ei saanut tukea ja apua koulun aikuisilta tai palveluista mielialaan liittyviin asioihin, vaikka olisi tarvinnut: Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 49%. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 39%. **Sai tukea ja apua koulun aikuisilta tai palveluista mielialaan liittyvissä asioissa:** Lukiolaisista, **koko maa:** 2021 80%, **2023 79%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2021 83%, **2023 81%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

19. Vanhempi saanut omaan vanhemmuuteensa riittämättömästi tukea ammattilaisilta: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa:** 13,3%. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

20. Vanhempi on saanut parisuhteeseen riittämättömästi tukea ammattilaisilta: 4-vuotiaiden huoltajista, **koko maa:** 29,4%. | [Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut \(LTH\) 2018](#)

Terveys & elintavat

21. Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 9%, 2021 11%, **2023 11%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 21%, 2021 26%, **2023 27%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 21%, 2021 27%, **2023 25%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 23%, 2021 28%, **2023 29%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

22. Ylipainoisuus: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 17%, 2021 18%, **2023 17%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 16%, 2021 17%, **2023 17%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 25%, 2021 27%, **2023 27%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

23. Yrittänyt usein viettää vähemmän aikaa netissä, mutta ei ole onnistunut: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 30%, 2021 29%, **2023 32%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 27%, 2021 30%, **2023 33%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 24%, 2021 23%, **2023 27%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

24. Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 96%, 2021 96%, **2023 95%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 98%, 2021 98%, **2023 98%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 91%, 2021 92%, **2023 92%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

25. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 10%, 2021 9%, **2023 9%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 18%, 2021 15%, **2023 15%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 27%, 2021 24%, **2023 22%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

26. Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 9%, 2021 8%, **2023 8%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 14%, 2021 13%, **2023 12%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 20%, 2021 18%, **2023 17%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

27. Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta: 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 9%, 2021 8%, **2023 11%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 6%, 2021 5%, **2023 7%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 30%, 2021 26%, **2023 26%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

28. Kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 17%, 2021 25%, **2023 28%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 28%, 2021 31%, **2023 30%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

29. Mielialaanliittyviä ongelmia kahden viimeisen viikon aikana: perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 16%, 2021 22%, **2023 23%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 18%, 2021 25%, **2023 24%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 15%, 2021 21%, **2023 22%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

30. Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus: Ahdistuneisuushäiriö voi vaikeuttaa ihmissuhteita, opillista suoriutumista ja muista ikätason mukaisista haasteista selviytymistä sekä vaikeuttaa myöhempää työelämään pääsyä tai siitä suoriutumista. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 13%, 2021 19%, **2023 21%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 14%, 2021 22%, **2023 21%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 11%, 2021 17%, **2023 18%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

31. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa: Koulukiusaaminen on uhrilleen henkisesti vahingollista ja aiheuttaa traumoja, jotka saattavat säilyä aikuisuuteen asti. Se lisää turvattomuuden tunnetta ja on vakava uhka terveydelle, hyvinvoinnille ja koulumotivaatiolle. Perusopetus 4. ja 5. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 7,2%, 2021 7,9%, **2023 8,6%**. 8. ja 9. luokkalaisista, **koko maa:** 2019 5,5%, 2021 6,0%, **2023 7,9%**. Lukiolaisista, **koko maa:** 2019 1,1%, 2021 1,1%, **2023 1,7%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 3,6%, 2021 2,9%, **2023 4,0%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

32. Kokenut seksuaalista häirintää puhelimesta tai internetissä vuoden aikana: lukiolaisista, **koko maa:** 2019 16%, 2021 27%, **2023 24%**. Ammattikoululaisista, **koko maa:** 2019 14%, 2021 21%, **2023 22%**. | [Kouluterveyskysely 2019, 2021, 2023](#)

2 | Vuosikello

Hyvinvointisuunnitelman strategia-työhön osallistuvien tahojen yhteinen vuosikello auttaa toimijoita saavuttamaan parempia tuloksia toimintaympäristössä, jossa haasteet ovat usein hallinnonalat ylittäviä ja vaativat laajaa verkostotyötä ja moninäkökulmaisuutta.

Vuosikellon avulla olemassa olevia ja uusia prosesseja voidaan yhtenäistää ja sujuvoittaa. Alueen toimijoiden entistä tiiviimpi, sujuvampi ja vaikuttavampi yhteistyö parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta.

Lapsista, nuorista ja perheistä voimaa Kymenlaaksoon – Voidaan hyvin huomennakin!
Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020–2024

VUOSIKELLO

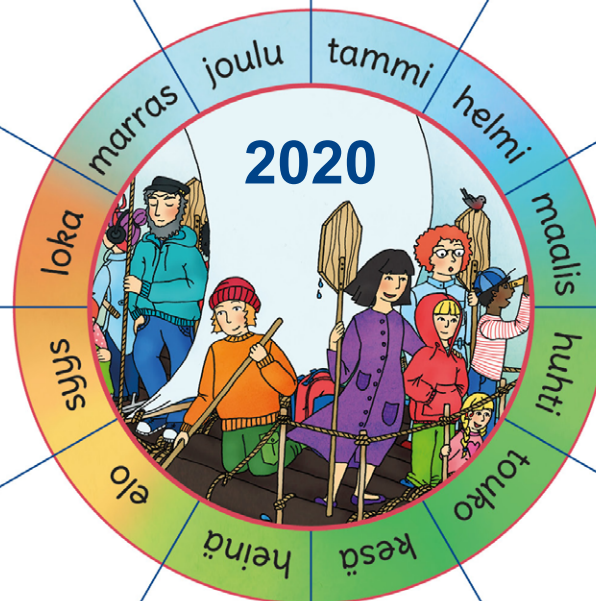
Kymenlaakson LAPE-ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa (pl. heinäkuu)

- Seuraavan vuoden toimenpideosion vahvistaminen (toimijoiden omien käsittelyjen jälkeen)
- Kymenlaakson LAPE-ryhmän työsuunnitelma seuraavalle vuodelle

- **Syysfoorumi** aiheena tulevan vuoden painopisteet ja muut ajankohtaiset teemat

- Syysfoorumin aiheet – valmistelun käynnistäminen

- Seuraavan vuoden toimenpideosion koonti (toimijoiden omien suunnitelmien pohjaksi)

- Suunnitelman toimenpideosion toteumat toimijoittain – suunnitelman arvioinnin käynnistäminen
- Kevätfoorumin aiheet – valmistelun käynnistäminen

- Suunnitelman toteutumisen arviointi

- **Kevätfoorumi** aiheena edellisen vuoden toteumat, tulevan vuoden tarpeet ja muut ajankohtaiset teemat

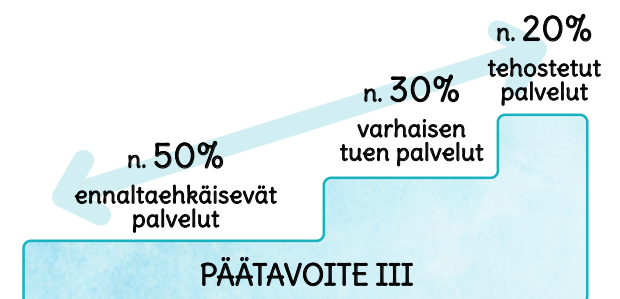
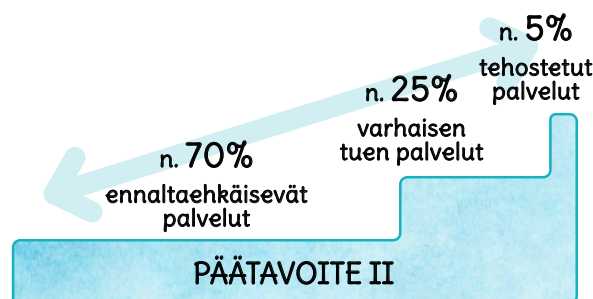
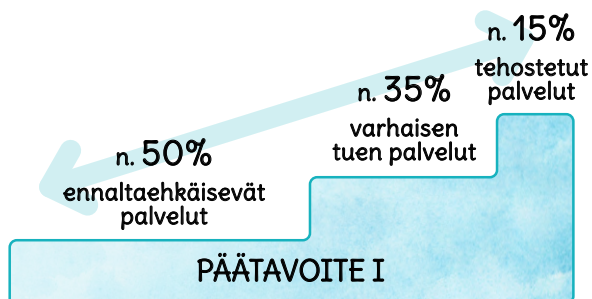
- Valinnat seuraavalle vuodelle – toimenpideosion täydentäminen

Lapsista, nuorista ja perheistä voimaa Kymenlaaksoon – Voidaan hyvin huomennakin!

Kymenlaakson maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2020–2024

3 | Toimenpiteet

Vuonna 2020 maakunnallisen hyvinvointisuunnitelman strategia-työssä mukana olevat tahot ovat määritelleet yli 200 toimenpidettä päätavoitteiden saavuttamisen tueksi. Toimenpiteiden pääpaino on ennaltaehkäisevissä palveluissa.

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	- Lapsen/nuoren mielipiteen kuuleminen ja huomioiminen omissa asioissa ja päätöksenteossa. - Kirjauksissa lapsen tilanne keskiössä, - Lapsi kohdataan hänen omassa ympäristössään	- Systemaattinen palautejärjestelmä luotu - Lapselta/nuorelta saadut palautteet määrä - Lapsivaikutusten arviointi käytössä - Laatukselyjen toteutus	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	- Pysyvä satsaus lapsiperheiden palveluihin - Kuulemisen ja kohtaamisen toimintatavat kehittyvät - Koulutuksen huomiointi - Tilaratkaisut
2	Vanhemmuuden tukeminen	- Kuullaan vanhempien tarpeet - Psykososiaalisen tuen menetelmien systemaattinen käyttö - Digitaalinen vanhemmuuden tuki- sähköinen perhekeskus - Integratiiviset palvelupolut toimivat - Matalan kynnyksen kohtaamispaikka- , vertaisryhmä- ja kohdennettu ryhmätoiminta käytössä	- Ihmeelliset vuodet, Voimaperheet, Lapset puheeksi juurtuneet - uusia näyttöön perustuvia menetelmiä otettu käyttöön - Neuropsykiatrisesti oireilevan lapsen tuki ja hoito - Lapsen mielenterveyden tuki ja hoito - Varhaisen vuorovaikutuksen tuki ja hoito	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	- Perhekeskusalueiden ydinryhmät - Toimitaan yhdessä kaikkien osaaminen hyödyntäen
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	- Nopea apu/tuki nuorelle ja perheelle. - Sovinnolliseen eroon tukeminen kaikissa palveluissa - Perheiden elämäntilanteen huomiointi erotilanteessa esim. päihteet - Eroauttaminen toteutuu moniammatillisesti - Sovittelun malli käytössä	- Perheen asioiden käsittelyajan nopeutuminen (max. 1kk) - Huoltoriitojen väheneminen - Vanhemmuussuunnitelman systemaattinen käyttö	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	Erityisesti perheoikeudelliset palvelut perhetyö ja eroverkostot

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	- Ennaltaehkäisevien terveystalveluiden neuvonta ja ohjaus - Erikoissairaanhoidon vastaanotot – sairastuneen lapsen toimintakyvyn ylläpito/parantaminen - Saumaton yhteys arjen toimijoihin (koulu, varhaiskasvatus, perhe) - Lapsen terveydellisten haasteiden tunnistaminen ja varhainen tuki, ml. mielenterveyden tuki - Verkostojen hyödyntäminen (sivi-sote-3.sektori) - kuntien hyte-toiminnan kiinnittyminen perhekeskustoimintaan - Elämäntapaohjaus ja aktivointi	- Käyntien määrät ja kattavuus - Kouluterveyskysely (2021) - Erikoissairaanhoidon käynnit ja konsultaatiot - Koulutukset - Tasalaatuisset palvelut, toimintamallien kuvaaminen - 3-tason vaikutusarviointi: maakunta, kunta, alue	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat esim. harrastusseurat	Erityisesti neuvolat, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, nuoriso- ja lastenpsykiatria, lastenneurologia, kehitykselliset palvelut ja kuntoutus Rakenteiden muutos talouspaineessa → ennaltaehkäisevän työn tärkeys-painopisteen siirto
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	- Tukea saa myös ilman palvelutarpeen arviointia / asiakkuutta - Tietoa palveluista jaetaan kaikkia kanavia käyttäen, - Ennaltaehk. terveystalvelujen tasalaatuinen toteutuminen – yhtenäiset prosessit - Hyvinvointi- ja oppilashuoltotyöryhmien toimintaan osallistuminen verkostoyhteistyönä - puhelintuki ja konsultaatiotyöryhmät - Asiakasohjauksen parantaminen ja digitaalisten talveluiden lisääminen	- Palvelutakuun toteutuminen – jonot ja käsittelyajat - Lastensuojelun sijoitusten väheneminen - Lähetemäärät vs. konsultaatiot - Kuormitus erityistasolla vähenee - Digitaaliset palvelut lisääntyvät	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	Verkostotyö perhekeskusalueilla

PÄÄTAVOITE I:
Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	- Vammaisten lasten erityisyksikkö - Jälkihuollon kehittäminen - Erikoissairaanhoidon tuki perustasolle vahvistuu - Integratiiviset palvelupolut - Jalkautuva työ (kodit, intensiivinen avohoito jne.)	- Yksikön toteutuminen (2021) - Jälkihuollon asiakkuudet ja tukimuodot - Asiakaskokemukset - Toimintamallien käyttö	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	- Verkostotyö muiden kumppaneiden kanssa - Kansalliset kehittämishankkeet
7	Turvallinen elinympäristö	- Perheen vaivaton asiointi omassa elinpiirissä. - Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisy toimii monialaisena yhteistyönä	- Lasten turvallisuuden puheeksioton menetelmät käytössä - Kyselyt ja niiden analysointi - Avainhenkilötoiminta juurtuu perhekeskusalueille	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Järjestöyhteistyö	

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	- Perhekeskus- ja kohtaamispaikka-toiminnan laajentaminen - Ehkäisevän terveydenhuollon kattavuus	- Perhekeskusten toteutuminen etenee suunnitellussa aikataulussa - Kohtaamispaikkatoiminnan arviointimittari - Toiminta järjestyy säädösten mukaan (mäai tarkastusrytmit) - tarjolla myös lisäkäyntejä tarvittaessa - Neuvola tavoittaa kaikki	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Peke-alueiden verkostot	
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä	- Perhekeskusten ja peruspalvelujen tilayhteistyö - tuen jalkautuminen arkiympäristöihin - perheen yhteisen toiminnan vahvistaminen (kohtaamispaikkatoiminta)	- Peruspalvelujen ja kumppaneiden palaute - Asiakaskokemus - Kohtaamispaikkatoimintaa kaikilla perhekeskusalueilla - Kohtaamispaikkatoiminnan arviointimittari - 3X10D tulokset	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kuntien tiloista vastaavat - Kymsoten kiinteistötoimijat	
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot	- Tilojen suunnittelussa huomioon käyttökokemukset asiakasohauksen kehittäminen ja digitaalisten palveluiden lisääminen - Toimivat pistäytymistilat työntekijöille kaikilla alueilla - Palvelut asiakkaan arkiympäristöissä	- Asiakaskokemus - Perhekeskuksen tilaratkaisut toteutuvat aikataulussa - Sujuva asiakasohjaus ja sähköisen asiointin lisääntyminen	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kuntien tiloista vastaavat - Kymsoten kiinteistötoimijat	

PÄÄTAVOITE II: Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	- Sähköisten vuorovaikutus ja palautekanavien hyödyntäminen. - Palautteiden systemaattinen käsittely - cNPS käyttöönotto ja laajentaminen	- Palauteprosessin toimivuus: Keruu, analysointi ja muutokset - cNPS käytön laajuus	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kymsoten ICT ja kehittämisyksikkö	
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	- Kymsoten ja kumppanien yhteinen toiminta – toimivat verkostot ja käytänteet kaikilla tasoilla - Lähiyhteisön hyödyntäminen palvelupoluissa - Systeemisen mallin käyttö - Asiakkaat mukana perhekeskusalueen toiminnan kehittämisessä	- Verkoston toiminnan itsearviointi - Asiakaskohtaiset lähiyhteisön tukikartoitukset - Asiakaskokemus	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Asiakkaiden lähipiiri	
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	- lapset ja nuoret mukana kehitystyössä - Lapsilta kysyminen osana arkea - Palautteen pyytäminen yksilökohtaisissa - Kokemusasiantuntijan käyttö	- Uudet palautemenetelmät ja käytänteet käytössä - Kokemusasiantuntijoiden käytön laajuus	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPter henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat - Kokemusasiantuntijat	

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	- perhekeskustyö peruspalvelujen kanssa (ketterä alueverkostotyö) - verkostomainen työote osaksi oman työn tekemistä - Monialainen arviointi, tuki, hoito ja dokumentointi	- Näyttöön perustuvat menetelmät käytössä - Tietojärjestelmien ja rekistereiden käytettävyys - Yhteinen tilannekuva käytössä	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	Perhekeskusten alueverkostot
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	- Monialaisen arvioinnin, tuen ja hoidon mallit asiakaspoluittain ml. konsultaatiokäytänteet - Palveluaikojen laajentaminen - Päällekkäisyyksien poistaminen – yhteiset prosessimäärittelyt ja tehtävien selkiyttäminen	- Integratiivisten palvelupolkujen asiakkuudet - Palveluaikojen muutokset - Moniammatillisesti määritellyt palveluprosessit	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	Viranomaistoimijoiden yhteiset palvelujen määrittelyt
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	- Systeemisen toimintamallin käyttöönotto - Perheen oma/vastuutyöntekijä käytössä - Dialogiset menetelmät - Koulutus ja osaamisen kehittäminen - Näyttöön perustuvat menetelmät käyttöön	- Systeeminen malli laajasti käytössä - Koulutuksien toteutuminen - Näyttöön perustuvat menetelmät käytössä	2020 alkaen	- LNPsos ja LNPTer henkilöstö - Johto - Muut lapsi/nuorisotoimijat	Koulutusyhteistyö ja yhteiset hankkeet kumppaneiden kanssa

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Käynnistetty lapsivaikutusten arviointia vaiheittain. Osallistetaan lapsia, nuoria ja perheitä varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden toimintaan ja sen kehittämiseen. Nuoret ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.	Kootaan palautetta kaikilta toimijoilta, seurataan ohjelmien ja tavoitteiden toteutumista kaupungin osavuosi-katsausten avulla.	Tavoite on tehdä lapsivaikutusten arvioinnista kattava käytäntö.	Varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden henkilöstö yhteistyössä lasten, nuorten, nuorisovaltuuston ja huoltajien kanssa.	Toiminnan edistymistä ja saavutettavia tuloksia seurataan ohjelmaseurannan ja talousarvion sitovien tavoitteiden toteutumisen avulla.
2	Vanhemmuuden tukeminen	Järjestetään lapsiperheitä varten matalankynnyksen toimintaa yhdessä kumppaneiden kanssa.	Kootaan perheiden palautetta toiminnasta säännöllisesti.	Pysyvää ja asiakaslähtöisesti uudistettavaa toimintaa.	Varhaiskasvatus yhdessä HILMA-kumppanuustalon ja kumppanuusverkoston kanssa.	Toimintaa arvioidaan säännöllisesti asiakaspalautteen ja kumppanitoiminnan toimivuuden avulla.
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Käynnistetty tukitoimintaa perheiden erotilanteita varten yhteistyössä kumppanin kanssa. Lisäksi aloitetaan perhesatamatoimintaa eroperheiden tueksi.	Jatkossa tavoitteena on koota asiakaspalautetta toiminnasta.	Toiminta on käynnistämässä ja sen jatkaminen ja kehittämiskohteet arvioidaan asiakaspalautteen ja kokemusten perusteella.	Varhaiskasvatuksen avointoiminta ja MLL kumppanina.	Arvioidaan perhesatamatoimintaa sen käynnistyttyä.

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Ratkaistaan tilojen sisäilmaongelmia, jotta kaikilla lapsilla ja nuorilla on käytettävissään terveet tilat toimia. Järjestetään harrastustoimintaa koulupäivien jälkeen. Lisätään ehkäisevää päihdetyötä.	Palveluverkkoratkaisu jten toteutuminen. Kootaan oppilaiden ja huoltajien palautetta toiminnasta.	Jatkovaa toimintaa.	Päätäjät ja toimeenpanijat. Kansalaisopisto yhdessä koulujen kanssa. Nuorisopalvelut yhteistyössä nuorten, asukkaiden, valiokuntien, yhdistysten ja muiden kumppaneiden kanssa.	Päätösten mukaiset ratkaisut on toteutettu. Arvioidaan toimintaa asiakaspalautteen perusteella toimijoiden kanssa.
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Järjestetään oikea-aikaista tukea lasten ja nuorten koulunkäynnin, sekä nuorten aikuisten ja lapsiperheiden arjen sujumista varten.	Kootaan palautetta huoltajilta, henkilökunnalta ja yhteistyökumppaneilta .	Jatkovaa toimintaa ja lisäksi toteutetaan kokeiluja toiminnan kehittämiseksi.	Varhaiskasvatus yhdessä perusopetuksen ja Kymsoten kanssa. Ohjaamotoiminta	Tavoitteena on selkeyttää Kymsoten ja kaupungin yhteisiä prosesseja, yhteistyötä ja viestintää.
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Ks. edellinen kohta.				
7	Turvallinen elinympäristö	Käyttöön otetaan positiivisen pedagogiikan toimintatapa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa tavoitteena erityisesti kiusaamisen kitkeminen.	Toimintamalli käytössä kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksen yksiköissä.	Aloitettu vuoden 2020 alussa.	Varhaiskasvatus ja perusopetus yhteistyössä huoltajien kanssa.	Arvioidaan toimintatavan käyttöönottoa eri työyksiköissä. Seurataan kiusaamisen tilastointia.

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Tuetaan lapsiperheiden osallisuutta ja arjen toimintaa palveluohjauksen avulla ml. kotikäynnit ja kulttuuritulkin toiminta.	Kootaan asiakaspalautetta toiminnasta säännöllisesti.	Pysyvää toimintaa pl. kulttuuritulkin toiminta, joka on rahoitettu hankerahalla.	Palveluohjaajat ja kulttuuritulkki	Toimintaa arvioidaan asiakaspalautteen ja henkilöstön oman arvioinnin avulla. Toiminta vakiinnutetaan pysyväksi toiminnaksi.
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	Lisätty toimintaa ja tiloja lapsia, nuoria ja perheitä varten ja käynnistetty nuorisotyötä kouluilla. Käynnistetään perhekeskuksen toimintaa yhdessä Kymsoten kanssa.	Käynnistetty vähintään 10 uutta kohtaamispaikkaa vuoden 2020 aikana. Perhekeskus käynnistetty.	Tavoitteena on laajentaa olemassa olevaa kohtaamispaikka-toimintaa. Perhekeskuksen toiminnan käynnistyminen vuoden 2020 aikana.	Yhdessä Kymsoten ja muiden kumppaneiden kanssa. Varhaiskasvatus yhteistyössä Kymsoten kanssa.	Arvioidaan kohtaamispaikkatoiminnan onnistumista ja tarkoituksenmukaisuutta säännöllisesti yhdessä kumppaneiden kanssa ja asiakaspalautetta hyödyntäen. Arvioidaan perhekeskuksen toteutumisen edistymistä perustetussa työryhmässä.
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Ks. edellinen kohta.				
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Ks. kohta lapsivaikutusten arviointi. Toiminnan arvioinnin ja osallisuuden jatkokehittäminen on käynnistetty varhaiskasvatuksessa.				

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	Osallisuus on valittu Haminan strategiseksi kehittämiskohteeksi kaikessa kaupungin toiminnassa.	Todennetaan, että osallisuus liittyy kaikkeen kaupungin toimintaan.	Tavoitteena on, että osallisuus on pysyvää toimintaa.	Perustettu kaupungin toimijoista osallisuustiimi.	Ohjaus- ja arviointi käytännöt rakennetaan vuoden 2020 aikana.
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Ks. edelliset kohdat ja erityisesti palveluohjaus.				

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Rakennetaan paikallista, seudullista, valtakunnallista ja kansainvälistä kumppanuustoimintaa ja viranomaisyhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.	Yhteiset yhteistyöverkostot rakennettu ja toiminnassa.	Aloitettu vuonna 2019.	Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio ja nuorisopalvelut yhteistyössä.	Arvioidaan toiminnan tuloksellisuutta säännöllisesti. Arvioidaan, että asiantuntijat toimivat tarvittavissa työryhmissä.
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Ks. edellinen kohta.				
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Ks. edellinen kohta.				

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Yhteisöllinen opiskeluhoito toimii, kohtaaminen koulujen, nuorisotyön ja varhaiskasvatuksen arjessa vahvistuu, lapset ja nuoret osallistetaan mukaan päätöksenteon valmisteluun	Kouluterveyskysely, opiskeluhoitoon tavoitteet ja toimenpiteet, kävijäkyselyt, varhaiskasvatusyksiköiden toimintasuunnitelmat	Lukuvuosittain jatkuva, tapauskohtaisesti	Koulujen ja oppilaitosten opiskeluhoitoryhmät, varhaiskasvatus, nuorisotoimi	Opetustoimi, Opiskeluhoito, varhaiskasvatus, nuorisotoimi
2	Vanhemmuuden tukeminen	Toteutetaan matalan kynnyksen toimintaa omassa toiminnassa ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Varhaiskasvatuksen vasukeskustelut, kuraattoritoiminta varhaiskasvatuksessa.	Kootaan perheiden palaute toiminnasta	Pysyvää toimintaa.	Varhaiskasvatus Ensi- ja turvakotiyhdistys Perhekeskus Srk	Varhaiskasvatus, Kasva Kotkassa - yhteistyöryhmä
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Yhteistyötahojen toimintaa: Eroauttaminen, tapaamispaikkatoiminta, vertaisryhmät, infot, chat, lastenvalvojat, srk:n toiminta; lasten, nuorten ja perheiden palvelut		Pysyvää toimintaa	Etelä-Kymenlaakson eroverkosto, perhekeskus, srk, MLL, Kymenlaakson ensi- ja turvakotiyhdistys, Kymsote	Varhaiskasvatus, nuorisotoimi, opetustoimi tiedon jakajana
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Kannustetaan kouluruokailuun, Liikkuva koulu -toimintamalli on käytössä kaikissa kouluissa, Liikkuva varhaiskasvatus, ennaltaehkäisevä mielenterveys ja päihdetyö, puuttumisen mallit, Kiusaamisen ehkäisy ja puuttumisen malli	Kouluterveyskysely, mukana olevien koulujen määrä, Ilo kasvaa liikkuessa päiväkodit	Jatkuva, Lukuvuosittain, trendiseuranta	Opetushenkilöstö Opiskeluhoitoon palvelut, varhaiskasvatus, nuorisotoimi	Kaupunkistrategian seuranta, Kouluruokailun ohjausryhmä

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Verkkonuorisotyö, Wauto, Toteutetaan varhaiskasvatuksen arjessa	Raportit, Varhaiskasvatuskeskustelut	Pysyvää toimintaa	Nuorisotoimi, Varhaiskasvatus	Toimintasuunnitelmat, Kaupunkistrategia
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Tehostetun tuen ja erityisen tuen laadukas toteuttaminen	Oppilaiden ja lasten määrä	lukuvuosittain	Opetustoimi, varhaiskasvatus	Kaupunkistrategia
7	Turvallinen elinympäristö	Taataan kaupungin toiminnoilla lapsille ja nuorille turvallinen elinympäristö	Lasten ja nuorten kuuleminen, lapsivaikutusten arvioinnin toteuttaminen päätöksenteossa	Pysyvää	Kaupungin eri toimialat	Kaupunkistrategia

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	Unicefin lapsiystävällinen kunta –malli, lasten parlamentti, nuorisovaltuusto, oppilaskunnat, opiskelijayhteisöt, Kehitämme yhteisöllisyyttä tukevaa opiskeluhuoltotyötä tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua ja vahvistamalla dialogisia työtapoja	Osallisuuden kokemus Kouluterveyskysely (joka toinen vuosi) Trendiseuranta	Pysyvää toimintaa	Opetustoimi, Opiskeluhuolto, Varhaiskasvatus, Nuorisotoimi	Suomen Unicef, Kaupunginvaltuusto
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäsenenä	Nuorisotilat, avoin varhaiskasvatus, Eri yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettava yhteistyö	Kävijämäärien seuranta	Pysyvää toimintaa	Nuorisotoimi, Varhaiskasvatus, eri yhteistyötahot	Tärkeää huomioida kolmannen sektorin toimintamahdollisuudet kaupungin tiloissa.
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot	Harrastushaku, Perheiden kulttuuri- ja liikuntakortti, Kulttuuripolku	Koko perusopetus 1-9lk, esiopetus	Lukuvuosittain	Opetustoimi, Varhaiskasvatus, Nuorisotoimi, Liikuntatoimi, Kulttuuritoimi,	Toimialat yhdessä ja erikseen, Hyvinvointilautakunnan verkostotiimi
4	Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön	Kyselytutkimukset, Vaikuttajaryhmät, Lapsivaikutusten arviointi	Tulosten käsittely lasten ja nuorten kanssa ja tarvittavien toimenpiteiden suunnittelu yhdessä.	Pysyvää	Nuorisotoimi, Opetustoimi, Varhaiskasvatus	Kaupunkistrategia

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	Kolmannelle sektorille myönnettävät avustukset , osallistava budjetointi	Toimintapäivät	Pysyvää toimintaa	Kaupungin eri toimijat, Osallisuus-koordinaattori	Kaupunkistrategia
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Yhteistyössä jalkautuminen asukkaiden pariin, Asukaskyselyt	Uudet palvelut, joita syntynyt kuulemisista (esim. Alt-halli)		Kaupungin eri toimijat	

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen jatkuva kehittäminen ja arviointi. Kokeileva kulttuuri Yhdessä tekeminen	Systemaattinen tiedon keruu ja arviointi. Verkostotapaamisten toteutuminen säännöllisesti lapsi- ja nuorilähtöisesti.	Pysyvää toimintaa	Varhaiskasvatus, Opetustoimi, Opiskeluhoolto, Nuorisotoimi, Kymsoten lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Maakunnallinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Kasva Kotkassa yhteistyöryhmä, Eri vastuualueet
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Kts. kohta 1				
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Kts. kohta 1				

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	- Koulutukseen satsaaminen - Lasten ja nuorten osallistaminen kaikessa päätöksenteossa - Lapsia ja nuoria koskevat asiat hoidetaan viiveettä - Yhteinen työ koulutuksen nivelvaiheissa koulupolun sujuvoittamiseksi	- Resurssit suhteessa tarpeeseen - Laatukyselyt - Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden määrä	- Pysyvä satsaus - Osallistamisen toimintatavat ja oppilaskuntatoiminta pysyvää toimintaa	- Kaupunginvaltuusto - Varhaiskasvatus - Perusopetus - Kasvun tuki - Toisen asteen koulutus - Nuorisopalvelut - Neuvolat - Kulttuuri	
2	Vanhemmuuden tukeminen	- Vanhempainkoulujen käynnistäminen - Alueverkostot sekä tiedon kerääjinä että toimijoina - Sähköiset palvelut palvelemaan vanhempia - Vertaisryhmien käynnistäminen - Peruspalveluissa osaamisen lisääminen vanhemmuuden tukemiseen	- Luvattomien koulupoissaolojen määrä - Lastensuojelun tilastot - Järjestetyt tilaisuudet / ryhmät ja niiden osallistujamäärät - Sähköisten palvelujen käyttäjä- ja kävijämäärät - Erojen väheneminen	- Pysyvää toimintaa - Vanhempainkoulumalli käyntiin 2021 - Pysyvä toiminta	- Varhaiskasvatus - Koulut - Kasvun tuen palvelut - Järjestöt - Kymsote: neuvolat, kasvatus- ja perheneuvonta - Perhekeskukset - Perhekeskusalueiden ydinryhmät - Toimitaan yhdessä kaikkien osaaminen hyödyntäen	Vanhempainkoulumallin suunnittelu Kaveri-verkostossa
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	- Järjestöyhteistyö: MLL:n eroauttamishanke - vertaisryhmät lapsille - Verkostotyö - Vanhempien ja vanhemmuuden tukeminen eri toiminnoissa	Huoltoriitojen väheneminen (Kymsoten tilastot)	- MLL:n hanke 2020 - Verkostotyö pysyvää toimintaa	- Järjestöt - Lapsiperhepalvelut	- Järjestöyhteistyö: MLL:n eroauttamishanke - vertaisryhmät lapsille - Verkostotyö - Vanhempien ja vanhemmuuden tukeminen eri toiminnoissa

PÄÄTAVOITE I:
Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	- Laatukyselyn tulosten perusteella johdetut toimenpiteet terveyden edistämiseksi - Matalan kynnyksen kerhoja mahdollistamaan harrastus kaikille - Vertaisryhmiä lapsille ja nuorille koulupäivän yhteyteen - Hyvinvointioppimissuunnitelman toteuttaminen kouluissa sisältäen terveyden edistämisen elementit: ravitseminen, liikunta, päihteettömyys, mielenterveyden edistäminen - Perheen hyvinvoinnin edistäminen monialaisesti - Liikkumisen lisääminen arkeen - Myönteisten tunnekokemusten lisääminen lapsen ja nuoren arkeen	- Erityistuen käyntien määrät neuvoloissa - Kouluterveyskyselyn tulokset (2021) - Psykiatrian käyntimäärät - Perusopetuksen laatukyselyn tulokset (2021) - MOVE-mittaus - Kouluruokailuun osallistujat	- Suunnitellusti vuosittain tietyille luokka-asteille - Kehittäminen pysyväksi toiminnaksi	- Varhaiskasvatus - Perusopetus - Toinen aste - Opiskeluhoito - Nuorisopalvelut - Liikuntapalvelut - Kymsoten toimijat - Perhekeskus-alueiden ydinryhmät (alueellinen toiminta) - Järjestöt	Rakenteiden muutos talouspaineessa → ennaltaehkäisevän työn tärkeys
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	- Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään yhdessä huoltajien kanssa - Yhtenäinen koulupoissaolojen toimintamalli - Varhaiskasvatuksessa ja koulussa arjen seuranta ja huolen puheeksi otto - Hyvinvointi- ja oppilashuoltotyöryhmien aktiivinen toiminta - Joustava esi- ja alkuopetus - Verkostoyhteistyö - Mahdollisuus lastensuojelun konsultaatioon - Neuvolan 3 kk:n ennaltaehkäisevä perhetyö - Sähköiset palvelut, joissa mahdollisuus lähettää tukipyyntö - Jalkautuvat palvelut, esim. nuorten matala - Perhekeskustoimintamallin mukainen asiakaslähtöinen toiminta - Järjestöyhteistyö, mm. MLL:n perhekummitoiminta - Nuoria ohjataan valitsemaan koulutusala ohjauksen ja ohjaamotoiminnan avulla. - Lapsi ja nuori saa riittävästi tukea opintoihinsa oppimisen esteiden poistamiseksi	- Luvattomien koulupoissaolojen määrät - Sähköisten palvelujen käyttäjämäärät - Asiakaspalaute - Perheiden saama apu	- Pysyvää toimintaa - Koulupoissaol ojen toimintamalli käyttöön alkaen syksy - 2020	- Varhaiskasvatuk sen, kasvun tuen ja perusopetuksen henkilöstö - Perhekeskusten työntekijät - Keskitetty, osaava henkilökunta, joka tuntee palvelut (sähköinen tukipyyntö) - Järjestöt	Ympäri vuorokautinen, vastaukset voivat tulla sähköpostiin ym. (sähköinen tukipyyntö)

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	- Varhainen tuki arkeen - Hyvinvointi- ja oppilashuoltotyöryhmien moniammatillinen toiminta - Tarpeiden ja kokemustiedon kerääminen perheiltä - Järjestöyhteistyö - Erityinen resursoitu ryhmä tekemään interventioita myös koteihin	- Asiakas-kokemukset - Itsearviointi	Pysyvää toimintaa. Erityisresursoitu ryhmä aloitetaan kokeiluna	- Varhaiskasvatuksen, kasvun tuen, perusopetuksen ja II asteen henkilöstö - Kymsoten lasten ja nuorten kanssa työskentelevät - Oppilashuoltoryhmät - Järjestöt	
7	Turvallinen elinympäristö	- Varhaiskasvatuksen ja koulujen turvallisuussuunnitelmat ajan tasalla (TAPE) - Turvataitoillat - Leikkipaikkojen kunnostus - Matalan kynnyksen harrastustoimintaa ja kohtaamispaikkoja - Liikenneturvallisuuskasvatus - Lähiuhde- ja perheväkivallan ehkäisy - Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma, KiVakoulu - Somepolun toimenpiteet toteutetaan	Erilaisen kohdennetut kyselyt	Pysyvää toimintaa	- Varhaiskasvatus - Kasvun tuki - Perusopetus - II aste - Nuorisopalvelut - Asuminen ja ympäristö-toimiala - Liikunta ja kulttuuri - Kymsote - Järjestöt	

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	• Palveluntuottajien yhteisten resurssien hyödyntäminen • Koululaisille ilmainen koulumatkakortti (6-21) • Toimiva joukkoliikenne • Nuorison palvelubussi • Koulunuorisotyö kouluilla • Koulujen ja muiden kaupungin tilojen hyödyntäminen lasten, nuorten ja perheiden toimintaan	• Tilojen käyttö / vuosi • Laadullinen palaute • Tapahtumiin ja toimintoihin osallistujien määrä	• 2021 • Pysyvää toimintaa	• Kaupunginhallitus • Kaupunginvaltuusto • Kasvatus- ja opetuslautakunta • Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät • Järjestöt	Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinoitua
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä	• Fyysiset perhekeskukset koulujen yhteydessä – ”monitoimikoulut” • Kirjasto, liikunta ja nuorten tilat samassa - monikäyttöisyys • Toimintojen samanaikaistaminen • Liikkuvat ja jalkautuvat palvelut • Tiedotuksen ja viestinnän kehittäminen	asiakaspalaute	2021 alkaen kehittyä pysyväksi toiminnaksi	• Kaupunginhallitus • Kaupunginvaltuusto • Kasvatus- ja opetuslautakunta • Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät • Järjestöt	Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinoitua
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot	• Ilmainen joukkoliikenne lapsille ja nuorille • Toimivat ja esteettömät liikenneyhteydet • Sähköiset palvelut • Toimivat yhteiskäyttöiset tapaamistilat työntekijöille kaikilla alueilla • Liikkuvat ja joustavat palvelut	Asiakaspalautteet	2021 alkaen kehittyä pysyväksi toiminnaksi	• Kaupunginhallitus • Kaupunginvaltuusto • Kasvatus- ja opetuslautakunta • Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät • Järjestöt	Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinoitua

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
4	Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön	- Nuorten parlamentti - Lasten parlamentti - Nuorten ”fiilismittari” - Sähköiset palvelut - Paikan päällä kerättävä palaute	- Myös laadullinen palaute - Käyttökerrat	2021 - Pysyvää toimintaa (LK)	- Kaupunginhallitus - Kaupunginvaltuusto - Kasvatus- ja opetuslautakunta - Kaupungin ja Kymsoten lasten ja nuorten parissa työskentelevät - Järjestöt	- Markkinoija ja tiedottaja - Yhteistyön mahdollistamiseen tarvitaan koordinointia
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	- Alueverkostojen ja ydintiimien toiminta yhteistyössä kyläyhteisöjen ja aluetoimikuntien kanssa perhekeskusalueilla - Järjestöt ja seurakunnat mukana esim. loma-ajan toiminnassa - Yhteistyö ja verkostoituminen laajasti alueen toimijoiden kesken - Vanhempaintoimikunnat mukana - Tilojen yhteiskäyttö	Verkostojen toiminnan itsearviointi	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki verkostojen toimijat	
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	- Ammattilaiset jalkautuvat kuulemaan perheitä/lapsia/nuoria - Lapsilta kysyminen osana arkea - Palautteen pyytäminen yksilökohtaisissa - Erilaisten palaute-, asiakas- ja kuntalaiskyselyjen tulosten hyödyntäminen - Palveluista kerrotaan ja palautetta kerätään teemoittain - Kokemusasiantuntijoiden näkemyksiä hyödynnetään kehittämistyössä	Asiakaspalautteet	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat tarpeen mukaan	

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	- Johtamisella tuetaan verkostotyötä - Luottamus toisen asiantuntijuuteen - Lapsen ympärille kootaan verkosto - Perhekeskusmalli toimimaan - Toimivat ydinryhmät perhekeskusalueilla "Lapsi edellä" lapsen toimintaympäristöihin	- Verkoston toiminnan itsearviointi - Asiakaspalaute verkoston toiminnasta asiakkaan näkökulmasta	Pysyvää toimintaa	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat	
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	- Konsultaatiokäytänteet - Palvelujen jalkautuminen lapsen luokse - Päällekkäisyyksien välttäminen - Prosessit ja työnkuvat selviksi ja joustaviksi - Kohtaamispaikat lähelle perheitä - Kohtaamisajat asiakaslähtöisiksi - Sähköiset palvelut - Kotitukiopetuksen resurssipankki: tarpeen ja tarjonnan kohtauttaminen	Innovatiivisuus palvelutuotannossa	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat	Resurssipankki: tarjonta esim. lukiolainen ilmoittautuu resurssipankkiin ja ruksaa, että voi antaa tukiopetusta tietyissä aineissa, tarve esim. oppilas haluaa tukiopetusta ja tarjoaja on suoraan yhteydessä oppilaaseen
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	- Jalkautuva työ syrjäytymisen ehkäisyssä - Moniammatillisen verkostotyön rakenteet ja prosessit kuntoon - Verkostotyön rakenteet ja käytänteet - Omien verkostojen vahvistaminen - Perheen "vastuutyöntekijä" nimeäminen verkostossa - Yhteisen asiantuntijuuden ja tiedon jakaminen - Koulutus, jatkuva dialogi - Palveluohjaus - Jalkautuminen - Vuorovaikutus on säännöllistä ja työntekijät osallistetaan ja vastuutetaan kehittämistyöhön.	- Verkostotyön itsearviointi - Asiakaspalautteet	Pysyvä ja kehittyvä toiminta	Kaikki lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Varhaiskasvatussuunnitelma Perusopetuksen opetussuunnitelma Oppilaskunnat Nuorisovaltuusto ja nuorten edustajat Lasten ja nuorten mukaan ottaminen toimintaan, yhdessä tekeminen - Vaikuttamiskanavat vapaa-aikatoimessa ja yhdistyksissä	Lapsi mukana oman varhaiskasvatussuunnitelman sivun laatimisessa Oppilas mukana arviointikeskustelussa	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuorisoi-, Liikunta-, Kulttuuri- ja Kirjastotoimi, seuratoimijat	Riittävä budjetointi ja henkilöresurssi Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus
2	Vanhemmuuden tukeminen	Varhaiskasvatuksen kasvatusyhteistyö Varhaiskasvatuksen arviointikeskustelu Kuraattoripalvelut Perhetoiminta Perusterveydenhuolto	Keskustelu vähintään kerran vuodessa Toimivat peruspalvelut	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Terveystieteiden henkilöstö Vapaa-aikatoimi yksittäisten toimintojen puitteissa	Erilaisten suunnitelmien tavoitteiden toteutumisen seuranta
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Yhteistyövanhemmuuteen tukeminen Perheoikeudelliset palvelut Eroauttamisen palvelut tiedotettu	Varhaiskasvatus ja perusopetus tekevät yhteistyötä molempien huoltajien kanssa	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kymsote / perheoikeudelliset palvelut	
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Varhaiskasvatuksen llo kasvaa liikkuen ja perusopetuksen Liikkuva koulu -toimintamallit Kantti kestää -tapahtuma 7 lk toiminta-/ryhmytymispäivä Ruokakoulu, 3. sektorin toiminta	Päivittäisen liikkumisen suositus toteutuu Harrastajamäärät Ja toiminnan järjestäjät	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö, lasten vanhemmat 4H toteuttama ruokakoulu kouluikäisille, liikunta- ja nuorisotoimi	Riittävä budjetointi ja henkilöresurssi

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Tuen tarpeen huomaaminen ja tukitoimien käyttöönotto heti, tarvittaessa eteenpäin ohjaaminen - Palveluketjut - Palvelupisteet Etsivä nuorisotyö ja Ohjaamotoiminta	Lapsi saa tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen	Tarve arvioitava säännöllisesti / jatkuva	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö, erityisopettajat eri opetusasteilla, terapeutit ja terveydenhuollon toimijat Nuorisotoimi	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta Riittävä resurssointi Toiminnan koordinointi
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Yhteistyö lapsen, nuoren, perheen ja erityisen tuen verkostojen kanssa Tietojen siirtäminen nivelvaiheissa Erityisopetuksen oikea resurssointi	Tuen oikea-aikaisuus ja riittävyys Palvelujen saatavuus Terveyspalvelut	Pysyvä Laajat terveystarkastukset Kouluterveyskysely	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kymsote	
7	Turvallinen elinympäristö	Fyysinen ja psyykkinen turvallisuus Kiusaamisen nollatoleranssi Huolehditaan terveet ja turvalliset tilat Toimintatilat toimintaan soveltuvat Liikenneturvallisuus, koulukyydit	Kiusaamiseen puututaan heti ja autetaan lasta vuorovaikutustaidoissa Lähisuhteet kunnossa Sisäilma-asiat käsitellään kunnan ohjeiden mukaan	Pysyvä	Tekninen toimi Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	Kiinteistöjen vuosittaiset huoltotyöt, yhteistyökäytännöt tilojen käyttäjien ja teknisen toisen kanssa. Budjetointi / investoinnit Virojoen päiväkotit -hanke Liikenneturvallisuustyöryhmä

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	Kerhotoiminta, nuorisotilat, leirit, retket, seuratoiminta, koulut, päiväkodit, toiminta eri kylissä Kuljetusmahdollisuuksien kehittäminen	Riittävä tiedottaminen Osallistujien määrä Kokoava toiminta Mahdollisuuksien toteutuminen	Pysyvät	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuorisotoimi Paikalliset yhdistykset	Tapahtumien ja toimintojen määrä Asiakaskyselyt
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä	Kohtaamispaikkatoiminta Harrastustoiminta, lähiliikuntapaikat Päiväkodit ja koulut Nuokkarit Kirjastot, omatoimikirjasto	Kävijöiden määrä Saatu palaute	Jatkuva	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Nuorisotoimi Tekninen toimi	Budjetointi Kiinteistöjen hoito Liikuntapaikkojen kehittäminen
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot	Palveluhenkisyys on hyvä ja lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeeseen vastaan välittömästi. Lasten ja nuorten kerhot ja leirit Esteettömyys huomioidaan uuden Virojoen päiväkodin rakentamisessa	Saatu palaute Leirien ja kerhojen määrä Esteettömyyden lisääminen	Jatkuva	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kunnan muut toimialat Kymsote 4H ja muut järjestöt, seurakunta	Kehityskeskustelut ja helposti lähestyttävyyys Monitoimijuuden hyödyntäminen
4	Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön	Kohtaamispaikan ideariihi Seutukunnalliset kyselyt Nuorisotilatoimikunnat Koulujen vaikuttajaryhmät Nuorisovaltuustotoiminta, nuva Vanhempaintoimikuntien toiminta	Palautteet Seurataan vanhempain-toimikuntien määrää	Jatkuva	Kaikki toimijat	Selvitetään sähköisen palautekyselyn mahdollisuus

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	Hyvä yhteistyö lasten, nuorten, perheiden ja eri toimijoiden välillä. Hyödynnetään kyläyhteisö Ohjaamo järjestöt, yhdistykset	Osallistujamäärät	Jatkuva	Kaikki yhteisön jäsenet	Kunnan hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työ Kuntalaispalautteen hyödyntäminen
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma-keskustelujen hyödyntäminen Nuorisovaltuuston hyödyntäminen Kuuntele kaikkia kanavia Työprofiili Some Omatoimiskirjasto on otettu käyttöön	Saatu palaute hyödynnetään toiminnan kehittämisessä Seurataan omatoimikirjaston käyntejä	Pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kunnan muu henkilöstö Kymsote	Lapsivaikutusten arviointi Sivistys- ja hyvinvointilautakunta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Tiedostetaan moniammatillinen työote, kannetaan vastuu yhteistyöstä Perheiden osallisuus Paikallinen LAPE Kohtaamispaikkatoiminta Perhekeskus/satelliitti	Paikallinen LAPE – työryhmä kokoontuu säännöllisesti Kävijämäärien seuraaminen Palvelujen saatavuus	pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Kymsoten henkilöstö Yhteistyö Haminan kaupungin kanssa	Perhekeskustoiminnan ja satelliittitoiminnan kehittäminen
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Miehikkälän ja Virolahden lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivat työntekijät aktiivisia ja tietoisia toinen toisistaan Matalan kynnyksen palvelut Oppilashuollon monialainen työ	Palvelut saatavilla Virolahdella ja Miehikkälässä	Jatkuva, tarpeeseen vastaaminen oikea-aikaisesti	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Oppilashuolto Kymsote 4H, seurakunta, kunnan muut toimijat	Jalkautuvien palveluiden varmistaminen
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Rakennetaan luottamusta Saadaan lupa monialaiselle yhteistyölle Perheiden asioiden joustava siirtyminen vaiheesta toiseen Kouluttaudutaan uusiin työkäytänteisiin	Palvelujen saatavuus ja sujuvuus Asiakastyytyväisyys	Jatkuvaa	Perheiden kanssa työskentelevät kunnan ja Kymsote viranhaltijat ja työntekijät sekä heidän kanssaan työskentelevät asiantuntijat	Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönotto

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Kohtaaminen ja kuuleminen Riittävästi aikaa Itsemäärääminen, osallisuus Ympäristö jossa kohdataan Laadukkaat palvelut lapsille ja nuorille	Halu kontaktin jatkumiseen Riittävät resurssoinnit henkilöstöön	Vuosittain Pysyvää	Kuntapäättäjät Hyvinvointilautakunta Nuva Nuorisotoimi Varhaiskasvatus Perusopetus	Talousarvio/ riittävä budjetointi Itsearviointi Kouluttautuminen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
2	Vanhemmuuden tukeminen	Tukikäynnit neuvolassa Perhetyö / Nepsy Tukipalvelut (esim. psyk / päihde) Monialainen yhteistyö / verkostotyö Vertaisryhmät/ Teemaillat Vahvuuksien löytäminen Arviointikeskustelut ja varhaiskasvatuskeskustelut ja arviointikeskustelut perusopetuksessa Palveluohjaus Päivittäiset kohtaamiset Aamu- ja iltapäivätoiminta	Vanhemmuuden arviointi Muutos Vähintään 1x vuosi arviointi ja varhaiskasvatuskeskustelut Tyytyväiset asiakkaat	Vauvaryhmät Taaperon vanhempana Teini-ikäisen vanhemmat (tulossa) Vuosittain Pysyvää	Nuorisotoimi Varhaiskasvatus Perusopetus Terveystieteiden yksikön henkilöstö	Lasten varhaiskasvatussuunnitelman seuranta Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman seuranta Aamu- ja iltapäivätoiminnan seuranta
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Lapsen /nuoren kuuleminen Yhteistyötahot KYMNOTE Perhetyö Eroverkosto	Miten lapsi/nuori voi? Kouluterveyskysely Hyvinvointikyselyt	Jatkuvaa Joka toinen vuosi kouluterveyskysely	Terveystieteiden yksikön henkilöstö Kymnote Opiskelijahuolto	
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Lakisääteiset tarkastukset neuvolassa ja koulussa: ohjaus ja seuranta. Tukikäynnit Yhteisöllisyys, vertaisuus Liikkuva varhaiskasvatus Liikkuva koulu Liikuntaharrastusten tukeminen Terveelliset ruokailutottumukset	Fyysisen aktiivisuuden suositusten toteutuminen Move-testit Kouluterveyskysely	Pysyvä	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö Liikunta- ja vapaa-aikatoimi Yhdistykset ja seurakunta	Budjetointi Arviointi- ja vesikeskustelut Liikuntaharrastus rahan saajat ja seurojen harrastajamäärät Liikuntasihteeri

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Matala kynnys palveluihin Yhteistyö Moniammatillisuus Varhaiserityisopettajan palvelut Pedagoginen tuki Tukitoimien riittävä saatavuus Liikkuva ohjaamo/ Ohjaamo	Palveluiden saatavuus / hoitoon pääsy määräajoissa Varhainen puuttuminen	Tarve arvioidaan vähintään vuosittain	Varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstö Opiskelijahuolto Kymsote, sosiaali- ja terveyspalvelut	Hyvinvointilautakunta Budjetointi Viranomaisyhteistyön sujuminen
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Yhteistyö Kontaktin ylläpito, seuranta "perään katsominen" Saattaen vaihtaminen Etsivä nuorisotyö Erityisopetusresurssit Tarkoituksen mukaiset opetusryhmät Jopo Ohjaamo	Palveluiden saatavuus / hoitoonpääsy määräajoissa Varhainen puuttuminen Kouluterveyskysely	Vuosittain Kouluterveyskysely joka toinen vuosi	Varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstö Opiskelijahuolto Kymsote, sosiaali- ja terveyspalvelut	Hyvinvointilautakunta Budjetointi Viranomaisyhteistyön sujuminen Tuntikehys
7	Turvallinen elinympäristö	Terveysneuvonta Turvallisuuskasvatus Fyysisesti terveet tilat ja turvalliset piha-alueet. Kiusaamisen ehkäisy. Liikennekasvatus	Huolehditaan rakennusten ja piha-alueiden sekä välineiden kunnosta. Puututaan mahdollisiin ristiriitatilanteisiin, havainnoidaan ja tunnistetaan tilanteet	Pysyvä	Tekninen toimi Varhaiskasvatushenkilöstö Opetushenkilöstö Nuoriso- ja vapaa-aikatoimi	Säännölliset rakennusten ja piha-alueiden huoltotoimenpiteet. Henkilöstön koulutus Budjetointi Liikenneturvallisuustyöryhmä

PÄÄTAVOITE II:
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	Riittävä tiedottaminen Tasapuolinen saavutettavuus Mahdollisuus vaikuttaa esim. vertaisryhmien teemoihin Vanhempainillat Suunnitelmallisuus	Osallisuuden määrä Mielenkiintoiset aihepiirit	Pysyvä	Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi Asiantuntija-alustukset	Vanhempainillan onnistumisen arviointi palautteiden kautta. Varhaiskasvatushenkilöstön omat palautekeskustelut. Budjetointi Resurssien kohdentaminen
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä	Kohtaamispaikka toiminta Perhekahvila Nuorisotilat Varhaiskasvatus- ja perusopetustilat Harrastetilat Ohjaamo	Kävijöiden määrä Palautteet	Jatkuvaa	Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi Tekninen toimi	Budjetointi Kiinteistöjen hoito
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot	Kohtaamispaikka toiminta Perhekahvila Nuorisotilat Varhaiskasvatus- ja perusopetustilat Harrastetilat Ohjaamo Tilojen esteettömyys hyvä Hissi, rampit	Palautteet	Jatkuvaa	Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi Tekninen toimi Terveystalo	Budjetointi Kiinteistöjen hoito
4	Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön	Kohtaamispaikan ideariihen asukasverkostojäsenet Palautelaatikot Asiakastyytyväisyys kyselyt Nuva Järjestöfoorumi	Palautteet Osallisuus Kyselyt	Jatkuvaa	Terveystalo Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi Nuorisotoimi	Suunnittelu Yhteistyö Lasten- ja nuortenhyvinvointisuunnitelma Hyvinvointilautakunta Lava

PÄÄTAVOITE II:
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	Hyvä yhteistyö peruspalvelut + MLL ja SRK kanssa Maakunnallinen yhteistyö Yhteiset tapahtumat Kyläyhteisöt Ohjaamot Etsivä nuorisotyö Perusopetus	Kävijämäärä	Jatkuvaa Projektit ja hankkeet kausiluontoisia	Alueverkosto Kymsote Maakunnalliset yhteistyökumppanit Kansainväliset yhteistyökumppanit Järjestöt ja seurat Kyläyhdistykset Seurakunta	Budjetointi Henkilöstöresurssit Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Nuva Oppilaskuntatyö Ammattilaisten jalkautuminen perhekahvilaan (neuvola/perhetyö n.2xkk) Asiakasraati kokoontuu säännöllisesti Asiakaskyselyt Lapsen vasukeskustelut/arviointikeskustelut Lapsen kuuleminen	Lava Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Kyselyt Asiakaskyselyiden tulokset ja palautteisiin vastaaminen. Kehittämistoimenpiteet. Lasta osallistavat palautemenetelmät.	Jatkuvaa	Terveystalo Varhaiskasvatushenkilöstö Opetustoimi/ Yhteisöllinen oppilashuolto Nuorisotoimi	Lava Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma Kyselyt Hyvinvointilautakunta Säännöllinen seuranta ja arviointi

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Sujuva yhteistyö jatkuu ja entisestään kehittyy Verkostotyö perheen ympärillä Perheen osallisuus Lape Perhekeskus Järjestöyhteistyö	Palveluiden saatavuus/ sujuvuus/helppous Kävijämäärät	Pysyvää	Varhaiskasvatuksen opettajat Neuvola/terveydenhoitajat Lapsen kanssa toimivat asiantuntijat Huoltajat Terveystalo, srk Perusopetus Nuorisotoimi Liikuntatoimi Kymsote	Budjetointi Kehittäminen Työntekijöiden yhteiset koulutus- ja kehittämispäivät
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Joustavat, matalan kynnyksen palvelut (mm. neuvola, koulu th, psyk.sh, psykologi, päihdetyö) Yhteistyö	Palveluiden saatavuus/ sujuvuus/helppous Kävijämäärät	Välillä liian nopeasti muuttuvaa Jatkuvaa	Varhaiskasvatuksen opettajat Neuvola/terveydenhoitajat Lapsen kanssa toimivat asiantuntijat Terveystalo, srk Perusopetus Nuorisotoimi Liikuntatoimi Kymsote	Budjetointi Kehittäminen
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Verkostotyö, tiedon jakaminen Perheen ympärille koottava moniammatillinen toimijaryhmä EI päällekkäisyyksiä EI tuella tukahduttamista Yhteinen asiakas / asiakasperhe!!! Ennaltaehkäisevä työote	Palveluiden saatavuus/ sujuvuus/helppous Kävijämäärät Asiakastyytyväisyys	Jatkuvaa	Varhaiskasvatuksen opettajat Neuvola/terveydenhoitajat Lapsen kanssa toimivat asiantuntijat Terveystalo, srk Perusopetus Nuorisotoimi Liikuntatoimi Kymsote	Lava Budjetointi Säännöllinen seuranta ja arviointi

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Seurakuntien kasvatustyön tehtävä on mahdollistaa jokaisen kasvua omana itsenään, lähimmäisenä ja yhteisönsä jäsenenä.	Säännöllinen palautteen kerääminen lapsilta, nuorilta ja vanhemmilta. Kävijämäärät tilastoidaan.	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	Vasu-keskustelut vanhempien kanssa Seurakuntalaisten innostaminen, tukeminen ja kannustaminen. Nuorilta ja perheiltä saatu palaute
2	Vanhemmuuden tukeminen	Perhekerhotyö, erilaiset vertaistukiryhmät ja -leirit. Perheiden taloudellinen tukeminen diakoniantyön kautta Perheasian neuvottelukeskusten tuki parisuhteeseen ja vanhemmuuteen.	Palautteen kerääminen, kävijämäärät tilastoidaan, Henkilökohtaisten keskustelujen määrä tilastoidaan	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Perheasian neuvottelukeskusten toiminta ja seurakuntien eroperheille tarkoitetut vertaistukiryhmät	Kävijämäärät, palaute	Kertaluontoinen tai muutaman kerran tapaaminen	Perheasianneuvotteluk eskuksen työntekijät, seurakuntien työntekijät	
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Toiminnassa kannustetaan terveelliseen elämäntapaan. Liikkuva seurakunta -ohjelma Yhteistyö terveydenhuollon toimijoiden kanssa.	Kävijämäärät, palaute. Kehittäminen yhdessä vanhempien kanssa, perheiden toiveiden huomioiminen	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Säännöllisessä toiminnassa huomioidaan ja kannustetaan terveelliseen elämän tapaan esim. liikumiseen ja terveelliseen ruokailuun. Liikkuva seurakunta –ohjelma Yhteistyö terveydenhuollon toimijoiden kanssa.	Kävijämäärät, palaute. Kehittäminen yhdessä vanhempien kanssa, perheiden toiveiden huomioiminen	Toimintakauden kestävä tai kertaluontoinen tapahtuma.	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Toimintaan voivat osallistua erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret.. Kehitysvammaisten rippikoulut Diakoniatyön kautta tuki mm. pähide- ja talousvaikeuksissa	Kävijämäärät ja palaute, tavoitettavuuden ja oikean tiedon saamisen / tavoitavuus	Pysyvä toiminta	Seurakuntien työntekijät	
7	Turvallinen elinympäristö	Turvalliset tilat, ensiaputaitoiset työntekijät	Tilat tarkastetaan (valvova viranomainen) ja työsuojelupäällikkö valvoo. Ensiapukoulutus työntekijöille.	Pysyvä toiminta	Seurakuntien työntekijät	

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Toiminta on avointa ja maksutonta kaikille. Seurakunnissa nuorten vaikuttajaryhmät. Isostoiminta ja kerhonohjaajakoulutus avointa kaikille	Vaikuttajaryhmien olemassaolo, kävijämäärät, palaute, nuorten määrä eri koulutuksissa.	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät (nuorisotyöntekijät, lastenohjaajat, kasvatuksen papit, kasvatuksen diakoniatyöntekijät)	
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	Seurakunnilla runsaasti tiloja, myös lasten ja nuorten toimintaan tarkoitettuja omia tiloja. Yhteistyössä myös muiden toimijoiden tiloissa.	Työntekijöiden tavoitettavuus, tilojen saavutettavuus ja esteettömyys	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Tilat ovat esteettömät, saavutettavat ja työntekijöitä on toiminnassa läsnä. Sähköiset palvelut ovat saavutettavat, helpot.	Palaute, kehittäminen yhdessä seurakuntalaisten kanssa	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Palautteen kerääminen säännöllisesti Perheet mukana kehittämässä toimintaa	Kerätty palaute, sähköiset palautteenantomahdollisuudet, sosiaalinen media	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa.	

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	Suunnitellaan ja koordinoidaan tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyö alueiden hyvinvointiryhmien, perhekeskusverkostojen ja järjestöjen kanssa. Yhteistyö koulujen, päiväkotien ja kaupungin nuorisopalveluiden kanssa.	Yhteistyön sujuvuus, määrä, kävijöiden palaute	Yhteistyö pysyvää	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Keskustelu ja palautteen kysyminen. Arjessa mukana oleminen siellä missä nuoret ovat eli omien tapahtumien, tilaisuuksien, leirien, retkien lisäksi koulussa ja somessa.	Kokemusten huomioiminen toiminnan suunnittelussa, kerätty palaute ja sen määrä	Pysyvä	Seurakuntien työntekijät (lastenohjaajat, nuorisotyöntekijät, kasvatuksen papit, kasvatuksen diakonit)	

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Seurakunnan oma työalarajat ylittävä yhteistyö sekä yhteistyö muiden kanssa: perhekeskus-verkosto, perhekahvilat, kohtaamispaikatoiminta, ohjaamo, Eroverkosto – moniammatillinen perhevalmennus, kaupungin nuorisotyö	Osallistujamäärät, palaute, yhteistyön määrä ja sujuvuus	Pysyvää toimintaa ja kertaluontoisia tapahtumia	Seurakuntien työntekijät) yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Varhaiskasvatuksen avoin toiminta yhteistyössä kaupungin kanssa. Katsomuskasvatuksen tukeminen päivähoidossa. Välituntitoiminta ja oppituntivierailut kouluissa. Diakoniatyössä yhteistyö kaupungin sosiaalitoimen kanssa, lastensuojelun ja järjestöjen kanssa.	Palaute, perheiden tyytyväisyys, yhteistyön sujuvuus	Pysyvää	Seurakuntien työntekijät yhdessä vapaaehtoisten tai muiden toimijoiden kanssa	
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Työntekijöiden kouluttaminen, yhteiset koulutukset eri toimijoiden kanssa, tiedon jakaminen vanhempainiltojen yms. kautta,	Koulutuksiin osallistujien määrä, ammattitaitoisen henkilöstön kehittäminen	Pysyvää	Seurakuntien työntekijät	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muuta huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Lapsen identiteetin tukeminen, arvostaminen ja äänen kuuleminen, turvallisista ja esteettömiä tiloja toimia ja tutustua, kohtaamispaikkoja, koulujen oppilaskuntien kuuleminen	Säännöllinen palautteen kerääminen kohderyhmältä, kävijämäärien / kohdattujen tilastointi	Järjestöjen pysyvää toimintaa sekä hanketoimintaa	KVY ry / vammaiset Monikulttuurisuuskeskus Saaga/ maahanmuuttajat Kumppanuustalo Hilma Vanhempainyhdistykset Kymenlaakson Liikunta ry Kymenlaakson Martat	
2	Vanhemmuuden tukeminen	Tiedon saavutettavuus ja selkeäkielisyys, vertaistuki, kokemustiedon jakaminen, matalan kynnyksen palvelut, avoin tiedottaminen, keskustelevala työote, tasavertaisuus, ryhmätoiminta, perheiden varhainen tukeminen, pääteettömyyteen tukeminen sekä mielenterv. Tukeminen	Palautteet ja määrät (uutiskirjeet, tiedotteet, ryhmät)	Järjestöjen pysyvää toimintaa sekä hanketoimintaa	Monikulttuurisuuskeskus Saaga KVY ry Ehyt ry Hilma Vanhempainyhdistykset Yhteiset ympyrät/ Hamina Kymenlaakson Martat Kaakkois-Suomen sosiaalipsykiatrinen yhdistys Kakspy ry Näkövammaisten liitto	
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Maahanmuuttajille: Keskusteluapua, yksilöohjausta, kulttuuritulkkausta	Palautteet	Saagan perustoimintaa	Monikulttuurisuuskeskus Saaga	
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelma, Liikkuva koulu ja -opiskelu toimintamalli, Menesty pähteettä - konsepti junioriurheiluun, seksuaalikasvatus, terveysneuvonta, haitallisten perinteiden ennaltaehkäisy, mielenterveyden ja pääteettömyyden harrastustoiminnan kautta, retket, leirit	Yhteiskehittämin en ja -toiminta, koulutusten määrät, yhteistyötapaam iset		KymLi Ehyt ry Saaga Hilma Martat	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Tiedottaminen palveluista monipuolisia kanavia käyttäen, matalan kynnyksen maksuton infopiste, perhekeskusten ja järjestöjen yhteistyö (esim. tiedon tuottaminen, jakaminen, vertaistuki, ryhmät, puheeksiotto, tunnetaan toimijat, asiakaspolut), neuvontaa ilman ajanvarausta	Palautteet; kohderyhmän huomioiminen, yhteistilaisuudet, järjestöt löytyvät palvelupoluista, järjestöihin ohjaaminen ja järjestöistä ohjaaminen		Saaga Ehyt Hilma KVY Kymli Martat Näkövammaisten liitto	
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Tiedottaminen palveluista monipuolisia kanavia käyttäen, matalan kynnyksen maksuton infopiste, perhekeskusten ja järjestöjen yhteistyö (esim. tiedon tuottaminen, jakaminen, vertaistuki, ryhmät, puheeksiotto, tunnetaan toimijat, asiakaspolut), neuvontaa ilman ajanvarausta, järjestöjen vaikuttamisviestintä ja –toiminta, koulutukset ja materiaalit ammattilaisille, sijoitettujen lasten vanhemmuuden tukeminen, päihteettömyyteen tukeminen, miel.terv. tukeminen	Tiedotekanavien listaaminen, "tiedottamisen määrä", materiaalien määrä ja toimivuus, palautteet		Ehyt KVY Saaga Martat Kakspy ry Näkövammaisten liitto	
7	Turvallinen elinympäristö	Hyvien väestösuhteiden luominen, rasismien ja syrjinnänvastaisuus, suvaitsevaisuus ja sen lisääntyminen, yhteisöllinen työtapo, esteetön ympäristö, saavutettavuus (palvelut, leikkikentät, digi jne), turvalliset aikuiset ja elinympäristöt (järjestöjen tuki)	Palautteet, kyselyt		Saaga KVY Ehyt Martat Näkövammaisten liitto	

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	Kohtaamispaikkatoiminta esteettömyys huomioiden, nuorisotoiminta, vapaaehtoistyö, järjestöjen jäsenyys, asiakasraadit, vaihtoehtoisia tapoja tavata ja toimia (digi) – järjestöt tarjoavat mahdollisuuksia (tietokoneet, tabletit, pelikoneet)	Määrät, palaute		Saaga Hilma KVY Martat Ehyt	
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä	Erityisryhmien edunvalvonta: esteettömät tilat, jotta edes pääsee paikalle Digitapaamiset, yhteisöt	Tilat ovat esteettömiä, monipuolisien tapaamiskanavien listaaminen		Saaga KVY Hilma Martat	
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot	Järjestöjen toteuttama edunvalvonta: syrjinnästä vapaa, poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton toiminta, maksuttomuus, lasten ja nuorten parissa toimivien ammattilaisten koulutukset kohtaamaan eri ryhmiä (järjestöjen erityisasiantuntemus), avustaminen tiloihin	Järjestöiltä tilatut koulutukset, lausunnot, kannanotot jne Asiakkaiden kokemustiedon hyödyntäminen		KVY ry Saaga Martat Näkövammaisten liitto	
4	Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön	Asiakasraatitoiminta, suoraan kohderyhmältä (lapset ja nuoret) kysyminen – jalkautuminen ja käytettävä sellaisia keinoja, joilla kaikki pystyvät vastaamaan (esim. hymiöillä vastaaminen)	Asiakasraadit, kyselyt, kerätty palaute		Saaga KVY Martat Ehyt	

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
5	<i>Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa</i>	Koko kylä kasvattaa -verkostot, "kohteesta tekijäksi", perheen rooli osallisuuden tukemisessa (esim. erityisryhmät), koulumummi ja lukumummi -toiminta (ylisukupolvisuuden tukeminen)	Yhteistyön sujuvuus, verkostojen toimivuus, palaute		Kyläyhdistykset Maahanmuuttajayhdistykset Yhteiset ympyrät/ Hamina KVV Martat	
6	<i>Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin</i>	Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen, Elävä kirjasto, järjestöjen erityisasiantuntijuudet hyödyntäminen, erilaiset teemaviikot/ -päivät	Kuinka paljon käytetty kokemusasiantuntijoita ym. asiantuntijuutta		KVV Saaga Hilma Martat Näkövammaisten liitto Ehyt	

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Perhekeskusverkostoihin järjestöt monipuolisesti mukaan Järjestöjen voimavarat tunnistetaan ja hyödynnetään (palvelut, asiantuntijuus ym.) Kolmannen sektorin näkeminen tasa-arvoisena toimijana (työryhmät, valmistelu jne.), järjestöjen ”hiljaisen tiedon” hyödyntäminen, työparimallin hyödyntäminen (ammattilainen järjestöstä, kokemus.as.tuntija, Kymsoten amm., järjestöjen kehittämät sisältömallit esim. neuvolatyössä	Järjestöt mukana työryhmissä ja yhteistyössä, kehittämistyöhön osallistaminen verkostotyöskentelyn kautta		Saaga KVY Hilma Martat Kakspy ry Näkövammaisten liitto Ehyt	Moniammatillisuuden toteuttaminen vaatii yhdessä luotuja yhteistyörakenteita. Niitä rakennetaan ja ylläpidetään toisiaan arvostavassa toimintakulttuurissa jatkuvan vuoropuhelun kautta. Haminassa hyviä esimerkkejä onnistuneesta yhteistyöstä
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Järjestöjen tarjoama tuki, apu ja palvelut ovat aidosti osana palveluketjuja ja asiakaspolkuja, järjestöjen tiedot ammatillisille palveluohjauksessa, järjestösektorin arvostus, molemminpuolinen luottamus	Järjestöt sisällä palvelupoluissa ja palveluohjauksessa		Saaga KVY Hilma Martat Kakspy ry Ehyt	
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Järjestöjen tarjoama tuki, apu ja palvelut ovat aidosti osana palveluketjuja ja asiakaspolkuja, järjestöjen tiedot ammatillisille palveluohjauksessa, järjestösektorin arvostus, molemminpuolinen luottamus	Järjestöt sisällä palvelupoluissa ja palveluohjauksessa		Saaga KVY Hilma Martat Kakspy ry Näkövammaisten liitto Ehyt	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Kannustava vuorovaikutus/ ICDP-ohjelma on käytössä kaikissa Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen toiminoissa/ palveluissa.	Työntekijöiden koulutukset ICDP-ryhmien määrä Asiakaspalautteet	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry. (Päiväryhmä Untuva, Järjestölähtöinen avopalvelu, Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki, Pidä kiinni-avopalveluyksikkö Nuppu, Tapaamispaikka Esikko, Alvari-perhetyö)	
2	Vanhemmuuden tukeminen	Kannustava vuorovaikutus/ ICDP-ohjelma on käytössä kaikissa Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksen toiminoissa/ palveluissa.	Työntekijöiden koulutukset ICDP-ryhmien määrä Asiakaspalautteet	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	Kaksi kotia -sovelluksesta tiedottaminen ja sen levittäminen alueen asukkaille ja työntekijöille. Ero-chat	Info-tilaisuuksien määrä (eroverkostot, perhekahvilat yms. tilaisuudet) Some-markkinoinnin määrä	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen					

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Chat-auttaminen (Apua eroon, väkivaltaan, vauvan uneen, päihdeongelmallisille vauvaperheile)	Chat-auttamiskertojen määrä Asiakaspalaute	Pysyvä	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry. yhdessä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa	
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Vaikeassa elämäntilanteessa (vaativa vauva-aika, lähisuhdeväkivalta, päihde- ja mielenterveysongelmat tai erotilanne) elävien perheiden auttaminen yksilö- ja ryhmämuotoisten tuen avulla.	Asiakaspalaute (Vaikuttavuus esiin -kysely) Työntekijöiden itse-arviointi työskentelyn onnistumisesta	Pysyvä	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
7	Turvallinen elinympäristö	Lasten ja nuorten kanssa työskentelevät osaavat ottaa väkivallan puheeksi. Välineenä Turva10 työkalu. Perehdytyskoulutuksia työntekijöille järjestetään tarpeeseen vastaten. Turvakamu – sovelluksesta tiedottaminen ja sen levittäminen	Perehdytyskoulutusten määrä Info-tilaisuuksien määrä	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry. (Väkivaltatyön palvelukeskus Pysäkki)	

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	Yhdistystoiminta mahdollistaa jäsenenä tai vapaaehtoisena toimimisen. Vaikeissa elämäntilanteissa eläville lapsiperheille järjestetään vertaistuellisia ryhmiä, retkiä, leirejä ja tapahtumia	Jäsenmäärä Vapaaehtoisten määrä Osallistujamäärä Palaute	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä					
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot					
4	Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön					

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa					
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä.	Itsearviointi, asiakaspalaute, Työnvaikuttavuuden seuranta (STEA)	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen					
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Vaikeissa elämän tilanteissa olevien lapsiperheiden huomioiminen palveluiden tuottamisessa: Maakunnallinen vauvaperheen päihdetyön kehittämisryhmä, eroverkosto sekä väkivaltatyön foorumi kokoontuvat säännöllisesti ja hoitavat sovitut tehtävät	Työntekijöiden itsearviointi Asiakaspalaute	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Kannustava vuorovaikutus/ ICDP-ohjelman vahvistaminen: ICDP-tukiryhmän toiminta Vanhempainryhmät Työntekijäryhmät Koulutukset	Tukiryhmä on kokoontunut säännöllisesti Asiakasryhmien määrä Työntekijäryhmien määrä Koulutusten määrä	Pysyvää	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistys ry.	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Lasten ja nuorten arvostaminen</i>	Vaikuttamalla: Lapsen/nuorten ääni ja lapsen edun ensisijaisuus kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa (lapsivaikutusten arviointi -koulutukset).	Valtakunnalliset kyselyt ja selvitykset.	Pysyvä	MLL Kaakkois-Suomen piiri ry ja MLL:n keskusjärjestö	
2	<i>Vanhemmuuden tukeminen</i>	Tarjoamalla oikea-aikaista neuvontaa, ohjausta ja konkreettista apua arjessa mm. - Vertaisryhmätoimintaa - Perhekahvilat - Kotipalvelua - Vanhempainpuhelin ja -chat - Tukihenkilötoimintaa (perhekummi, kaveritoiminta & ystäväksi maahanmuuttajäidille -toiminta.	Arviointia ja seurantaan tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta, työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta. - vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL Kaakkois-Suomen piiri ry ja MLL:n paikallisyhdistykset	
3	<i>Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa</i>	Mahdollistetaan lapsen ja hänestä erossa asuvan vanhemman suhteen säilyminen eron jälkeen kohtaamispaikkatoiminnalla. -Lasten erovertaisryhmät - Aikuisten erovertaisryhmät ja yksilötapaamiset -Koulutukset ja infotilaisuudet	Kts. ed	Vielä hanke, haetaan vakituista rahoitusta.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/ Perhesuhteiden tuki.	
4	<i>Lasten ja nuorten terveyden edistäminen</i>	Ennaltaehkäistään lapsen syrjäytymistä koulutuksesta ja työelämästä edistämällä lukutaitoa ja -suvuutta. -Lukumummi- ja vaaritoiminta	Kts. ed	Rahoitus auki. Kokeilu vuoden 2020 loppuun asti osa-aikaisesti.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/ Lukumummi ja -vaaritoiminta.	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	-Toimintomme ovat universaaleja, ja kaikkien saatavilla. -Kansalaisjärjestötoimintamme on maksutonta ja ostopalveluna toteutettaviin palveluihin perheet voivat saada palveluseleitä/ maksusitoumuksen. -Toimimme koko Kymenlaakson alueella, ja viemme toimintoja sinne, missä perheet ovat mm. Kotiin vietäviä palveluita. -Lasten ja nuorten puhelin ja chat, tukioppilastoiminta/kummi-oppilastoiminta/tutortoiminta	Arviointia ja seurantaan tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta , työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta. - vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/Ammatilliset perhepalvelut + piirin varhaisen tuen toiminnot.	
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Tarjoamalla oikea-aikaista, joustavaa, lapsen/nuoren/perheen tarpeet yksilöllisesti huomioivaa palvelua ammatillisissa perhepalveluissa.	Kts. ed	Pysyvä myytävä palvelu.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/Ammatilliset perhepalvelu	
7	Turvallinen elinympäristö	Kaikki toiminnot pyrkivät siihen, etä vanhemmat saavat lähiympäristöstään tarvitsemansa tuen.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.		

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	<i>Missä on onnistuttava?</i>	<i>Mitä ja miten se tehdään?</i>	<i>Miten mitataan onnistuminen?</i>	<i>Milloin?</i>	<i>Kuka / ketkä?</i>	<i>Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?</i>
1	<i>Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa</i>	Toimintamme on kaikille avointa. Lisäksi tuemme ja ohjaamme perheitä/ lapsia/ nuoria eri toimintojen välillä ja viemme tietoa vaikutusmahdollisuuksista.	Arviointia ja seurantaan tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta, työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta. - vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
2	<i>Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä</i>	Viemme toimintoja sinne, missä lapset ja nuoret ovat -lasten erovertaisryhmät päiväkodeissa ja kouluissa -tukioppilatoiminta kouluissa	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
3	<i>Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot</i>	Kotiin vietävät palvelut (esim. kotipalvelu)	Kts. ed	Pysyvä	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry/Ammatilliset perhepalvelut	
4	<i>Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön</i>	Lasten ja nuorten kuuleminen eri menetemillä jokaisessa toiminnossa ja avuksi lapsivaikutustenarviointeihin.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	

PÄÄTAVOITE II:
Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	Otamme työskentelyssämme huomioon (mahdollisuuksien mukaan) koko lähiyhteisön ja sen tarjoaman tuen mahdollisuudet. Rakennamme yhdessä asiakkaiden kanssa toimivaa suhdetta lähiyhteisöihin. Seniori-ikäisillä mahdollisuus osallistua lasten arkeen esim. kouluissa ja päiväkodeissa, mahdollistetaan sukupolvien välinen kohtaaminen ja edistetään yhteisöllisyyttä ja osallisuuden tunnetta.	Arviointia ja seuranta tehdään jatkuvasti. Tietoa kerätään perheiltä, yhteistyökumppaneilta, työntekijöiltä ja vapaaehtoisilta. - vaikutukset, asiakasmäärät, tyytyväisyyskyselyt, suorat palautteet ja muut seurannat.	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry.	
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Kaikkia toimintoja kehitellään tarpeiden mukaan kuunnellen kenttää. Arviointi ja seuranta on jatkuvaa. Palvelut pyritään järjestämään asiakkaan ehdoilla. Toimintamalleja ja palveluita kehitetään ja uusia luodaan saadun palautteen perusteella.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry.	

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Varhainen tuki (kansalasijärjestötoiminta) tehdään verkostoyhteistyönä kiinnittyen aina toimintaympäristöön. Ammatillisissa perhepalveluissa työtä tehdään monitoimijaisena yhteistyönä silloin, kun se palvelee asiakasta.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Varhaisen tuen toiminnot räätälöidään aina toimintaympäristön tarpeet huomioiden. Ammatillisten palveluvalikon suunnittelussa otetaan huomioon yhteistyökumppaneiden ja tilaajien esittämät tarpeet ja kehitysehdotukset. Uusia toimintamuotoja kehitetään tarvittaessa ja olemassa olevien palvelujen toimivuutta arvioidaan säännöllisesti.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Työtä tehdään dialogisessa vuorovaikutuksessa, monitoimijaisena yhteistyönä. Palveluiden tavoitettavuudesta, oikea-aikaisuudesta ja tarvetta vastaavuudesta käydään avointa keskustelua palvelun tilaajien, asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kesken. Kerromme saamamme palautteen ja havaitsemamme kehitystarpeet eteenpäin.	Kts. ed	Osa pysyvää, osa hanke/kunta-rahoituksella.	MLL:n Kaakkois-Suomen piiri ry	

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lasten ja nuorten arvostaminen	Ankkuripuhutukset, lähipoliisitoiminta – Poliisi panostaa nuorten asioihin näillä toimintatavoilla	Ankkuripuhutusten määrä, ankkuriasiakkaiden määrä, puhutusten vaikuttavuusarvio, pidettyjen luentojen määrä	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä, myös muut poliisit otona toisinaan	Pyrimme tekemään ankkuripuhutusten vaikuttavuusarviota, mutta sen laatiminen ei ole helppoa. Muutoin seuranta ohjaa toimintaa, ja näiden tulosten kautta toimintaa myös johdetaan.
2	Vanhemmuuden tukeminen	Ankkuripuhutuksien kautta ohjaaminen avun piiriin. Somepäivityksillä infoa.	Avun piiriin ohjaamisten määrä. Somepäivitysten määrä (joskaan niin yksityiskohtaista tilastoa, mistä aiheesta on viestitty, emme voi kerätä).	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä	Tärkeä lisätehtävä myös meidän EET-ryhmälle. Viime vuosi meni ydintehtävien omaksumisessa, ja nyt voimme laajentaa näkökulmaa myös siihen suuntaan, miten voisimme ohjata puhutettujen lasten vanhempia avun piiriin.
3	Lapsen oikeuksien toteutuminen erotilanteessa	-	-	-	-	Ei osu poliisin tehtäväkenttään, eikä ole sillä tavalla merkittävä huomioitava asia meidän työssämme.
4	Lasten ja nuorten terveyden edistäminen	Päihdevalistus sekä puuttuminen päihteiden käyttöön, mikäli sellaista havaitaan.	Onnistumisen mittaaminen vaikeaa, toimenpiteiden hieman helpompaa, joskaan emme EET-ryhmän osalta tilastoi sitä, mihin aiheeseen liittyen somevalistusta tehdään.	Pysyvää toimintaa	EET:llä päävastuu valistuksessa, mutta myös yleisesti poliisi valistaa. Puuttuminen koko poliisilaitos.	En näe tarkoituksenmukaisena seurata suoritteiden (esim. somevalistus) määrää näin yksityiskohtaisen aihepiirin osalta. Poliisi tekee lastensuojeluilmoituksia varmasti, mikäli tapaa lapsia/nuoria päihteidenkäyttäjiä.

PÄÄTAVOITE I:

Lasten, nuorten ja perheiden arjen hyvinvointi lisääntyy

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Tuen oikea-aikainen ja yhdenvertainen saatavuus	Ankkuripuhutukset kuuluvat kaikille koko poliisilaitoksen alueella. Harva-alueiden nuoria huomioimaan EET:n valvontavuoroilla.	Poliisi hoitaa tehtävät yhdenvertaisesti joka tapauksessa. Harva-aluevalvonnassa mitataan tehtävämääriä.	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä, mutta myös poliisi ylipäätään asioidessaan nuorten kanssa.	Järjestyspoliisin resurssit vaikuttavat tässä, koska mikäli poistumia on siinä yksikössä (esim. loma-ajat), paikkaa EET silloin, ja se on harva-aluevalvonnasta mahdollisesti pois.
6	Haasteellisessa asemassa olevien erityisryhmien tuen turvaaminen	Ankkuritoiminta perustuu nuorten rikoskierteen ehkäisyyn, joten haasteellisessa asemassa olevat erityisryhmät kuuluvat kohderyhmään.	Ankkuripuhutusten ja –asiakkaiden määrä ylipäätään indikoi tätä, mutta emme tilastoi erikseen erityisryhmien puhutuksia/asiakkuuksia.	Pysyvää toimintaa	EET-ryhmä, mutta myös muut yksiköt omalla tahollaan tukevat toimintaa.	-
7	Turvallinen elinympäristö	Poliisi pyrkii osaltaan tekemään parhaansa ihmisten turvallisuuden edistämiseksi	Koko poliisilaitoksen alueella katuturvallisuusindeksi.	Pysyvää toimintaa	Koko poliisiorganisaatio	Katuturvallisuusindeksi ei ole ongelmaton poliisin toimien mittari, koska rattijuopumusvalvonnan lisääminen nostaa rattijuopumustapausten määrää, joka taas laskee turvallisuusindeksiä.

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Yhdenvertaiset mahdollisuudet tavata, toimia ja vaikuttaa	Poliisi ei jää oman talon sisälle, vaan jalkautuu nuorison pariin itsenäisesti. Myös somessa ollaan aktiivisesti läsnä.	Emme tilastoi vain nuoriin kohdistuvia valvontatehtäviä, mutta toki yleisesti ottaen valvontatehtävien määrästä pystyy päättelemään nuorten kohtaamisten määrää.	Pysyvää toimintaa	Pääsääntöisesti EET, mutta myös muut yksiköt tukevat.	EET-ryhmä suorittaa valvontavuoroillaan (3/kolmeviikkoisjakso) pääsääntöisesti nuorisovalvontaa. Somessa palvelut keskittyvät nuorten suosimiin palveluihin, joten heidät huomioidaan myös siellä.
2	Lapsilla ja nuorilla on tiloja joissa heitä kohdataan yksilöinä ja yhteisön jäseninä	-	-	-	-	Poliisi ei voi vaikuttaa tähän.
3	Hyvin saavutettavat fyysisesti ja sosiaalisesti esteettömät palvelut ja toiminnot	Tavoitettavuus paranee sosiaalisen median palveluiden avulla.	Sosiaalisen media seuraajien määrä sekä vastattujen viestien määrä indikoi tavoitettavuutta.	Pysyvää toimintaa	EET, sähköisten palveluiden osalta lupasektori.	EET voi vaikuttaa vain sosiaalisten palveluiden lisäämiseen – muut asiat ovat laitostason asioita
4	Uusia, yhteisesti suunniteltuja kuulemis- ja palautekäytäntöjä otetaan käyttöön	Poliisin toiminta on niin säädeltyä, ettei sitä voi nuorten palautteen kautta juuri muuttaa, mutta tietysti joihinkin asioihin voimme ottaa palautetta vastaan.	Ei mitata	Pysyvää	Koko poliisilaitos/-organisaatio	Hyviä käytäntöideoita voidaan ottaa vastaan, mutta kovin vähäisiä muutoksia poliisin toimintaan on käytännössä mahdollisuus saada.

PÄÄTAVOITE II:

Lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja yhteisöllisyys vahvistuvat

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
5	Lähiyhteisöt mukana osallisuuden luomisessa	Ei kuulu poliisin tehtäväkenttään.	-	-	-	-
6	Palveluiden kehittäminen kuuntelemalla ja perehtymällä asiakkaiden kokemuksiin	Poliisin toiminta on niin säädeltyä, ettei sitä voi nuorten palautteen kautta juuri muuttaa, mutta tietysti joihinkin asioihin voimme ottaa palautetta vastaan.	Ei mitata	Pysyvää palautteen käsittelyä	Koko poliisilaitos/-organisaatio	Hyviä ideoita saa esittää. Käytännössä muutoksia on vaikea toteuttaa.

PÄÄTAVOITE III:

Lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien monialainen verkostotyö kehittyy ja jalkautuu

	välitavoite	toimenpide	mittari / toteutuminen	aikataulu	toimija(t) / toteuttaja(t)	seuranta / arviointi / ohjaus
	Missä on onnistuttava?	Mitä ja miten se tehdään?	Miten mitataan onnistuminen?	Milloin? Lyhyt kokeilu? Pysyvä toiminta?	Kuka / ketkä?	Esim. Resurssin käyttö, muita huomioita?
1	Lapsi, nuori ja perhelähtöinen moniammatillinen työote yli sektorirajojen	Ankkuritoiminta – sopimukset allekirjoitettu eri tahojen kanssa ja toiminta on käynnissä.	Ei mitattavissa.	Pysyvää	EET-ryhmä, sosiaalitoimi + muut yhteistyötahot	Tämän päivän poliisitoiminnassa arkipäivää.
2	Monialaiset ja monitoimijaiset joustavasti tuotetut palvelut	Ankkuritoiminta – sopimukset allekirjoitettu eri tahojen kanssa ja toiminta on käynnissä.	Ei mitattavissa.	Pysyvää	EET-ryhmä, sosiaalitoimi + muut yhteistyötahot	Tämän päivän poliisitoiminnassa arkipäivää.
3	Perheiden kokonaisvaltaisen elämäntilanteen parempi huomioituminen eri asiantuntijoiden työkäytänteitä kehittämällä	Kun poliisi on hoitanut oman osuutensa nuoren rikosasiasta, voidaan hänet sekä hänen perheensä ohjata avun pariin tehokkaammin, kun on selvillä ne keinot ja tahot, jotka nuorta ja perhettä voivat auttaa.	Avun piiriin ohjaamisten määrän mittaaminen.	Pysyvää	EET-ryhmä, sosiaalitoimi + muut yhteistyötahot	Pyritään lisäämään kolmannelle sektorille ohjaamista erityisesti tämän LaNuPe-yhteistyöryhmän kontaktien avulla.

D/203/00.05.04/2024**9 § Stipendit Kotkan kaupungin vuoden 2023 urheilija, vuoden nuori urheilija, vuoden kuntoliikuttaja sekä vuoden valmentaja.**

Hyla 23.1.2023 § 9

Valmistelija: Liikuntasuunnittelija Jan Pirinen, p. 040 6234695

Tiivistelmä: Voimassa olevien (vuoden 2022 alusta voimaan tulleiden) avustuskriteereiden mukaisesti Kotkan kaupunki nimeää vuosittain hyvinvointilautakunnan päättämänä kaupungin vuoden parhaan urheilijan ja myöntää tätä koskevan stipendin ja myöntää tämän lisäksi vuoden valmentajan sekä vuoden kuntoliikunnan kehittäjä stipendin.

Talousvaikutukset ym.

Stipendit jaetaan käyttösuunnitelman mukaisesti:

1. Vuoden urheilija – 2000 €
2. Vuoden nuori urheilija – 1500 €
3. Vuoden valmentaja – 1500 €
4. Vuoden kuntoliikunnan kehittäjä – 1000 €

Esittelyteksti: Voimassa olevien (vuoden 2022 alusta voimaan tulleiden) avustuskriteereiden mukaisesti Kotkan kaupunki nimeää vuosittain hyvinvointilautakunnan päättämänä kaupungin vuoden parhaan urheilijan ja myöntää tätä koskevan stipendin ja myöntää tämän lisäksi vuoden valmentajan sekä vuoden kuntoliikuttajan stipendin.

Näiden lisäksi myönnetään ansioplakeja avustuskriteereihin kirjatun mukaisesti.

Vuosien 2022 ja 2021 stipendien myöntämisen yhteydessä käydyn keskustelun perusteella lautakunta päättää myöntää hyväksytyyn vuoden 2024 käyttösuunnitelmaan kirjatun mukaisesti erillispäätöksenä myös kaupungin parhaan nuoren urheilijan stipendin.

Tämä stipendikategoria tullaan liittämään päivitettäviin avustuskriteereihin myöhemmin pysyvästi.

Esittelijä: Liikuntajohtaja Tommi Lanki

Ehdotus: Hyvinvointilautakunta päättää myöntää käyttösuunnitelmaan 2024 kirjattujen määrärahojen mukaisesti stipendit Kotkan kaupungin vuoden 2023 urheilijalle, vuoden nuorelle urheilijalle, vuoden kuntoliikuttajalle sekä vuoden valmentajalle.

Stipendien saajaksi esitettävät esitellään kokouksessa.

Käsittely: Stipendien saajiksi esitettiin:

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Vuoden 2023 palkittavat

1. Vuoden urheilija – Eelis Aalto, MM-kulta shukokai-karate (2000 €)

Pitkään jatkuneen menestyksekkään uran kolmas maailmanmestaruus (kumite) ja pronssimitali (kata) Etelä-Afrikan MM-kisoissa 2023. Seura Kotkan Shukokai.

2. Vuoden nuori urheilija – Juuli Kostian, voimanoston alle 18-vuotiaiden maailman- ja Euroopan mestaruudet (1500 €)

Nuoresta iästään ja vasta muutama vuosi sitten tapahtuneesta päälajin vaihdostaan huolimatta jo runsaasti arvokisamenestystä saavuttanut nuori urheilija. Vuoden 2023 MM-tulokset olivat sarjassaan maailmanennätyksiä. Lisäksi hän on saavuttanut jo yleisten sarjojen Suomen mestaruuksia voimanoston lajeissa. Seura Pyhtään Yritys.

3. Vuoden valmentaja – Pasi Pirkkalainen, Peli-Karhut, koripallo (1500 €)

Pitkäjänteinen ja monivuotinen juniorivalmennustyö samoissa ikäluokissa luonut pohjaa lajin menestyksen jatkumiselle kaupungissa myös tulevaisuudessa, U 16-vuotiaiden Suomen mestaruus keväällä -2023 on osoitus valmennuksen laadusta ja onnistumisesta.

4. Kuntoliikunnan kehittäjä – Kymin Suunnistajat / Rannikkorastit (1000 €)

Keskeinen osa Kymin Suunnistajien toimintaa ovat Rannikkorastit-kuntosuunnistukset. Rannikkorastit on eteläisen Kymenlaakson alueella toteutettava noin 50 kuntosuunnistustapahtumaa käsittävä kokonaisuus, jonka suunnittelussa on otettu huomioon erityisesti vasta-alkajat. Vuonna 2008 perusteellisesti uusittu konsepti on osoittanut toimivuutensa ja viime vuosina sitä on kehitetty entistä laadukkaammaksi ja kuntosuunnistuksen suosio matalan kynnyksen liikuntamuotona Kotkan seudulla on kasvanut valtakunnalliseen tapaan.

Päätös:

Päätettiin ehdotuksen ja esityksen mukaisesti.

Toimeenpano:

Ote: Liikuntasuunnittelija Pirinen

Oikaisuvaatimusohje

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

10 § Muut asiat

Hyla 23.1.2024 § 10

Kulttuurijohtaja Tomi Purovaara toi kokoukselle kokonaiskatsauksen Meripäivien tilanteeseen.

Ei oikaisuvaatimusohjetta (KuntaL 136 §)

OIKAISUVAATIMUSOHJEET**Muutoksenhakukielto**

Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: **1–8, 10 §**

Seuraavista päätöksistä ei hankintalain 146 §:n mukaan saa hakea muutosta kuntalain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla, koska kyse on markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvista asioista.

Pykälät: xx

Koska seuraavista päätöksistä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus, niistä ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät: xx

Seuraaviin päätöksiin ei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 §:n 1 momentin tai muun lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Oikaisuvaatimusohjeet

Asiat **9 §**

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja oikaisuvaatimus-oikeus Yllä mainittuihin päätöksiin voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksena **hyvinvointilautakunnalle**.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen maksu Oikaisuvaatimuksen käsittely on maksutonta.

Oikaisuvaatimusaika Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saamisesta.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksi-antotodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa, katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi **29.1.2024**.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, ellei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimus on sen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa. Jos oikaisuvaatimusta koskevia ilmoituksia tai päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava kaupunginhallitukselle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sähköpostitse.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus lähetetään aina omalla vastuulla.

Oikaisuvaatimusviranomaisen yhteystiedot

Kotkan kaupunki
Hyvinvointilautakunta
Kustaankatu 2, 48100 Kotka
(PL 205, 48101 Kotka)
Puhelin: 05 234 50 (kirjaamo)
Sähköposti: kirjaamo@kotka.fi
Virka-aika: ma—pe klo 8.00—16.00, erikseen ilmoitettavana kesäaikana
ma—pe klo 8.00—15.00.

VALITUSOSOITUS

Asiat

-

Valitusviranomainen ja valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valituksen saa tehdä

- asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta. [Oikeudenkäyntimaksut hallinto-oikeudessa - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://www.oikeus.fi/fi/ajantasainen-tieto-oikeudenkayntimaksuista) Lain 9 §:n mukaan maksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusaika

Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon. Pöytäkirja on asetettu nähtäväksi 29.1.2023.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

**Valituksen muoto,
sisältö ja liitteet**

Valitus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on **ilmoitettava**:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan;
- valittajan nimi ja kotikunta;
- postiosoite, puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valitukseen on **liitettävä**:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituksen toimittaminen

Valitus on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet> .

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus lähetetään aina omalla vastuulla.

**Valitusviranomaisen
yhteystiedot****Itä-Suomen hallinto-oikeus**

Minna Canthin Katu 64

70100 KUOPIO

(PL 1744, 70101 KUOPIO)

Puh. 029 564 2500

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 564 2501

Virka-aika arkisin klo 8.00—16.15